

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr 46 (47-ji metai) 1987 m. LAPKRIČIO – NOVEMBER 12 d. * LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS * 7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 * 50 c.

SAVAITINIAI IVYKIAI

h.n.

TERORISTAI TEBESIAUČIA

Nežiūrint visų saugumo priemonių, teroristų sprogmenys tebežudo žmones visuose pasaulio kampuose. Šiaurės Airijos Enniskillen mieste š.m. lapkričio mėn. 8 d., per žuvusių karių prisiminimo iškilmes, sprogsi galinga bomba užmušė 11 ir sužeidė 63. Visi žuvusieji buvo civiliai asmenys. Airijos Respublikos Armija (IRA) prisipažino padėjusi bombą ir atsiprašė dėl neišvengiamų nekaltų žmonių, nes, anot šios pagrindinės armijos, bombos buvusios skirtos okupacinės britų kariuomenės daliniams. Kaip žinia, Airija buvo, po normanų invazijos, vėliau užimta Didžiosios Britanijos karalių ir tikrai po Pirmojo Pasaulinio karo didžioji dalis Airijos atgavo savo nepriklausomybę. Tačiau šiaurinės Airijos salos dalis dar vis tebevaldoma protestantų žemvaldžių, palaikomų Didž. Britanijos. Gi dauguma šiaurinės Airijos gyventojų, kurie yra airiai ir katalikai, nori prisijungti prie nepriklausomos Airijos respublikos. To ypatingai aršiai, naudojamas ir teroras, siekia, oficialiai uždrausta ir pačioje Airijoje, pagrindinė IRA. Ginklų gauna ši karinga grupuotė iš komunistinių kraštų ir net iš Irano. Paskutinią sprogdinimą spauda aiškina kaip atsiakąsį už neperseniausiai įvykusiame susisaudyme, britų kariuomenės dalinių nušautus 8 IRA narius ir už, prancūzų saugumui padedant, sulaukytą milžinišką ginklų ir amunicijos siuntą, gabantą laivu IRA teroristams.

Kitam pasaulio krašte būtent, Sri Lankos sostinėje Colombo, sprogsi teroristų bomba užmušė apie 50 ir sužeidė virš šimto žmonių. Įtariamieji kairieji sinhalų nacionalistai ir jau anksčiau pasigarsinę, tamilų separatistai. Ir vieni, ir kiti yra priešingi neseniai pasirašytajam taikos paktui su Indija. Toji sutartis suteikė autonominę šiaurinei ir rytinei Sri Lankos sritims, kuriose kaip tik telkiasi tamilų tautybės gyventojai.

Gi iš maištingojo Beiruto neseniai pasauliškai pasiekė žinia, kad radikaliųjų palestiniečių Abu Nidal teroristų grupės nariai pagrobė prancūzų jachtą su aštuoniais Izraelio piliečiais. Izraelio vyriausybė kol kas tvirtina, kad pagrobtieji nesą Izraelio piliečiai, bet žydų tautybės Belgijos piliečiai. Laikraštį leidžiant daugiau žinių apie 8 pagrobtojų likimą nepaskelbta.

NAUJAS JAV GYNYBOS SEKRETORIUS

Nuo pat Reagan'o prezidentavimo pradžios ejęs JAV gynybos sekretoriaus (t.y. ministerio) pareigas Caspar V e i n b e r g e r 76 metų amžiaus, iš tų pareigų pasitraukė, nes, anot jo, noris daugiau laiko skirti sunkiai vėžio liga sergančiai žmonai Jane Weinberger. Jo vieton paskirtas buvęs Reagan'o valstybinio saugumo patarėjas Frank C e r l u c e i . Jis yra buvęs JAV ambasadorium Portugalijoje prezidentaujant Ford'ui, ir CIA direktoriaus pavaduotoju Carter'io prezidentavimo metu.

Minint Reagan'o kabineto pasikeitimus, pastebėtina, kad jo kabinete vėl grąžinta viena moteris. Pasitraukusio JAV darbo sekretoriaus William Brock pareigosna, prezidentas paskyrė Ann M e l l a u g h l i n .

KEIS SOVIETŲ KRIMINALINIŲ KODEKSA

Montrealio dienaštyje THE GAZETTE (lapkričio 10 d. numerįje) pirmame puslapyje paskelbta beveik sensacinga žinia, kad dabartinis Sovietų Sąjungos teisingumo ministeris Boris K r a v c o v ' a s pareiškė TASSO žiniui agentūrai duotame pasikalbėjime apie numatomus sušvelninti kriminalinių baudų nuostatus. Kravcov'as, pavyzdžiui, paminėjo, kad busia skiriama mažiau mirties bausmių už kai kuriuos nusikaltimus, kad atkalėjusiems bausmė kaliniams busia leidžiama grįžti į savo kraštus (t.y. bus panaikinta, taip vadinamoji, vidinė tremtis) ir kad ilgiausia kalėjimo bausmė busianti sumažinta iš 15 (?) iki 10 metų.

(Kiek mums žinoma būna baudžiami Sovietijoje net iki 25 metų kalėjimo). Tokia vidine tremtimi, kaip rašo THE GAZETTE, daugiausia būdavo baudžiami tie, kuriuos apkaltindavo krašto išdavimu, šnipinėjimu ir antisovietine agitacija bei propaganda. Laikraštis paminia, kad tokia tremtis būdavo baudžiami žmonės rusų imperijoje jau carų laikais. (Kaip pavyzdžiui paminėta Puškiną ir du žydų tautybės disidentus: carų laikų Aleksandrą Herzen'ą ir šiu laikų - Vladimir'ą Stepak'ą).

Kalbant apie mirties bausmės, nurodoma, kad, pirmiausia, nebus daugiau sušaudomos moterys už taip vadinamus, ekonominius nusikaltimus. Apie juos plačiau nepaaiškinta, tikrai paminimas išeikvojimas. Tai busias pirmas žingsnis į tolimesnį mirties bausmės panaikinimą.

PRANEŠA ELTA:

8000 PATRIOTŲ MAIRONIO MINĖJIME KAUNE

Š.m. lapkričio mėn. 1 d. sekmadienį katalikų suruoštas Maironio 125 metų gimimo minėjimas Kaune praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyvavo apie 8000 asmenų.

Prel. Mačiūlio-Maironio, lietuvių tautinio atgimimo poeto, tėvynės meilės dainiaus minėjimas sutraukė netikėtai daug žmonių. Lietuvių teisių gynėjai iš Lietuvos pranešė telefonu, kad po vidudienio pamaldų Kauno Katedroje, prie Maironio kapo katedros šventoriuje ir aplinkinėse gatvėse susirinko apie 3000 žmonių. Minia giedojo religines giesmes ir Maironio sukurtas dainas. Buvo deklamuojami jo eilėraščiai. Trumpose kalbose apibūdinta poeto asmenybė, katalikiškojo tikėjimo ir tėvynės meilės įkvėpta jo kūryba. Pamaldų metu vyskupas Juozas Preikšas prisiminė Maironį kaip kunigą ir religinės poezijos kūrėją.

Vakarinės pamaldos vyko nuo 7 v.v iki 9 v.v. Jų metu prie Katedros susirinko dar apie 5000 žmonių. Minėjimas prie Maironio kapo, su jo giesmėmis, dainomis ir poezija užsitęsė beveik iki vidurnakčio.

Pranešime iš Lietuvos pažymima, kad minėjimo metu buvo iškeltos ir kai kurios žmogaus ir tautos teisių apsaugojimo problemos. Buvo reikalaujama garantuoti bent "persitvarkymo" (perestroikos) politiką; kiti kalbėtojai reikalavo užtikrinti religijos laisvę ir atstatyti Lietuvos suverenumą, kurį panaikino slapstas Stalino-Hitlerio Paktas.

Milicija, kuri buvo sutelkta šalutinėse gatvėse, į minėjimą nesikisė, bet saugumo pareigūnai filmavo aktyvius manifestacijos dalyvius. Niekas nebuvo sušauktas.

Apie 10 val. vakaro Kauno miesto vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas KAZAKEVIČIUS kreipėsi į susirinkusią minią, prašydamas, kad išsiskirstytų iki 11 valandos, nes įstatymas reikalauja nedrumsiti nakties ramybės. Po šio prašymo, daugumas minėjimo dalyvių išsiskirstė. Tik apie 500 jaunuolių dar koki pusvalandį be triukšmo tęsė minėjimą.

Pliečių teisių gynėjai Lietuvoje primena, kad nors rugpjūčio 23 d. demonstracija Vilniuje prieš Hitlerio-Stalino Paktą praėjo taikingai, saugumas iki šiol tebeterorizuoja kai kuriuos dalyvius. Bijoma, kad ir po šios Maironio garbei surengtos taikingos manifestacijos neiškiltų nauja teroro banga.

MIRĖ ŽURNALISTAS JERONIMAS C I C Ė N A S

Po ilgos ir sunkios ligos Sioux City, Iowa, JAV-se š.m. spalio mėn.21 d. mirė žymus žurnalistas Jeronimas C I C Ė N A S.

Jis buvo gimęs 1909 m. liepos mėn. 24 d. Garšvinės km., Dūksto vlsč., Švenčionių apskr.

Baigė Vytauto Didžiojo Gimnaziją Vilniuje ir studijavo visuotinę istoriją, literatūrą ir etnografiją Vilniaus lenkų universitete. Kurį laiką mokytojavo Trakų ir Vilniaus mokytojų seminarijose. 1936-1939 m. dėstė lietuvių kalbą Aukštojoje Politinių Mokslų Mokykloje Vilniuje. 1940-41 m. Vilniaus liaudies universiteto inspektorius mokslo reikalams. 1941-44 m. Vilniaus radiofono literatūros ir vaikams valandėlių redaktorius. Rašyti pradėjo 1928 m. Kultūros ir literatūros klausimais rašė ir gudų, ukrainiečių ir lenkų spaudoje. 1934 m. išspausdino "Vilniaus Tautosaką", "Daugeliškių Burtai"; 1937 m. "Dvaruos Praleistos Dienos", 1944 m. "Lietuva pro Vilniaus Žinias", 1953 - "Vilnius Tarp Audrų", 1954 m. "Omahos Lietuviai" ir kt. Reiškėsi išeivijoje, rašydamas apie Vilniaus Krašto lietuvių persekiojimus.

ties bausmių sumažinimą.

Kaip kurjozas skamba gale straipsnio paskutinė pastraipa: "Neseniai prancūzų viešosios nuomonės tyrinėjimų biuro Sovietų Sąjungoje (!) pravesto apklausinėjimo metu net 85% pasisakė prieš mirties bausmės panaikinimą". Kaip ir kur ir tarp kiek asmenų toji prancūzų grupė tokį apklausinėjimą sovietuose pravedė - neparašyta.

DEMJANJUK'O SS PAŽYMĖJIMAS SUKLASTOTAS

Gynybos pakviestas chemikas Julius Grant, kuris padėjo 1983 metais atidengti tariamo Hitlerio dienoraščio suklastojimą, Jeruzalės teisme patvirtino, kad ant tariamo Demjan-

juk'o SS asmens pažymėjimo, Demjanjuk'o parašas esąs suklastotas. Gynėjai visą laiką teigė, kad šis "dokumentas" esąs pagamintas sovietų saugumo(KGB).

OPOZICIJA DIDĖJA IR STIPRĖJA

Prieš neseniai Mulroney vyriausybės sutartą laisvos prekybos su JAV paktą opozicija didėja. Be abiejų opozicijos partijų ir labai griežto Manitobos, Ontario ir Prince Edward Island premjerų pasipriešinimo, jau ir platesni gyventojų sluoksniai bei buvę politikos veikėjai ima vis garsiau kalbėti apie paktą, kaip apie Kanados ekonomijos ir suverenumo parduotą JAV-ėms. Ir konkrečiai nurodoma, kad paktui

PRANEŠA KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

• KLB KRAŠTO VALDYBOS mėnesinis posėdis įvyko š.m. lapkričio mėn. 2 d., Lietuvių Namų posėdžių kambaryje. Dalyvavusieji politinėje konferencijoje Washington'e š.m.spalio 23-25 d.d. pasidalino savo išpūdžiais apie pačią konferenciją, apie pasimatymą su Lietuvos atstovu dr.St. Bačkui ir Ponia Lietuvos Pasiuntinybės patalpose. Tuomet pirm. A.Pacevičius perdavė Kanados lietuvių linkėjimus netrukus pasitraukiančiam iš pareigų dr. Bačkui.

• Pirm. A. Pacevičius painformavo valdybą apie š.m. spalio mėn.28 d. nuvykimą į Ottawą dalyvauti CANADIANS FOR JUSTICE Komiteto suruoštame priėmimo parlamentarams, prisidėjusiems prie D e s c h ė n e s K o m i s i j o s reikalo sprendimo. Dalyvavo taip pat ir Juozas V. Danys iš Ottawos, o iš parlamentarų buvo Ministerio Pirmininko pavaduotojas Don Mazankowski, teisingumo ministeris Ray Hnatyshyn, finansų ministeris Michael Wilson, imigracijos ministeris Gerry Wiener ir daugelis kitų.

• KLB KULTŪROS KOMISIJOS remiamos, lietuvių teatro veikėjos E.Kudabienė-Dauguvietytė iš Hamiltono ir A.Dargytė-Byszkiewicz iš Toronto atstovavo Kanadai JAV Kultūros Tarybos režisorių suvažiavime, kuris įvyko š.m. spalio 30-lapkričio 1 d.d. Čikagoje.

• KLB ŠVIETIMO KOMISIJOS pirm. A.Vaičiūnas pranešė kad š.m.spalio mėn. 24 d. į Toronto MAIRONIO Mokyklą buvo atvykę v i s i d e l i l i e t u v i ų m o k y k l o s m o k i n i a i (8), m o k y t o j a i b e i t ė v a i . T a i b u o p u i k i p r o g a s v e č i a m s p a m a t y t i , k a i p m o k o s i T o r o n t o m o k i n i a i , a p ž i ū r ė t i p a t a l p a s , i š g y t i m o k s l o p r i e m o n i ų b e i p a s i d a l i n t i m i n i m i s š v i e t i m o k l a u s i m a i s . T i k i m a s i , k a d t o k s s a n t y k i a v i m a s į v y k s i r t a r p k i t ų k o l o n i j ų m o k y k l ų i r m o k i n i ų .

• KANADOS BALTIEČIŲ FEDERACIJOS metinis susirinkimas šaukiamas š.m.lapkričio mėn.29 d.,sekmadienį, Latvijos Centre. Susirinkimas pradedamas su bendrais pietumis, po kurių seks įvairūs valdybos pranešimai ir naujos valdybos, kuriai dviejų metų kadencijai pirmininkaus l i e t u v i a i , r i n k i m a i .

PRANEŠA ALTA:

ČIKAGOS IR KIJEVO PORAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos būstinėje spalio mėn. 5 d. buvo suauktas ALTO, Liet. Bendruomenės ir VLIEO veikėjų pasitarimas, į kurį atvyko ir atstovai iš studijinės grupės, sudarytos prie komiteto, sprendžiančio Čikagos ir Kijevo suporavimo klausimą. Lietuviai labai tvirtai tiems komiteto atstovams pareiškė, kad nėra sąlygų suporuoti šiuos du miestus, kol Sovietų Sąjunga negrąžina laisvės Lietuvai, Latvijai ir Estijai, kol už geležinės uždangos kalinami kovotojai dėl žmogaus teisių, kol ten nėra religinės laisvės, kol kliudoma persikirtoms šeimoms susijungti, kol neleidžiama sergantiems giminėms vaistų pasiūsti. Nepašalinus šių negerovių, pasikeitimai paskaitininkais, menininkais, tik tarnaus Maskvos propagandai.

SUSIDOMĖJO LEIDINIŲ APIE HOLOCAUST

Dr. Humphry Walz telefonu iš Wisconsin valstijos pranešė Amerikos Lietuvių Tarybai, kad jam padarė labai gerą išpūdį ALTO leidinys: "Lithuanian Jews and the Holocaust". Jisai čia iškeltus duomenis panaudos savo studijiniame straipsnyje, kuriame rekomenduos platesnius sluoksnius su tuo leidiniu susipažinti.

ALT INFORMACIJA

išgyvenus, tūkstančiai

darbininkų nustos darbo batų, tekstilės, vyno ir kitose Kanados pramonėse. Ypač nukentės tie darbininkai, kurie dėl netobulo kalbos mokėjimo arba dėl nedidelio išsimokslinimo, negalės išmokyti kitų sudėtingesnių darbų. Tai palies, be abejo, labiausiai naujuosius Kanados piliečius. Neseniai ir buvęs užsienių reikalų ministeris Mitchell Sharp, nuširdus lietuvių bičiulis, tvirtino, kad tasai paktas esą žymiai pagreitins Kanados suamerikonėjimą.

Liūdniausia betgi, kad pakto tekstas dar vis nepaskelbiamas viešai. Jis turėjo pasirodyti 3 savai-

tes po sutarimo, dabar gi kalbama apie gruodžio pradžią. O šiais metais jis turėtų būti priimtas. Su daugeliu stebėtojų ir žinovų verta paklausti, kodėl taip skubinamasi pasirašyti paktą, kuris turės tokia nepaprastą reikšmę visai Kanados ateičiai? Ar tai nebus tikrai dar vienas - ir pats didžiausias - Mulroney abejotino intelektualinio sugebėjimo ir subrendimo blefas: taip be galo trokšdamas atsiekti nors vieną "didelį žygdarbį", jis ko gero, net nemato ir nesupranta, ką daro. O jei žinodamas išpardavinėja savo kraštą, ko gero pateks istorijon kaip didžiausias Kanados politikos nevykėlis.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išsikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Mėtinio prenumeratos kaina \$ 20
Rėmėjo - \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grafinami už išanksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

PERSPEKTYVOS Nr. 21

/ Iš Pogrindžio spaudos /

/ t e s i n y s /

7. SAŽINĖS "LAISVĖ"

"TSRS piliečiams garantuojama sąžinės laisvė, tai yra teisė išpažinti bet kurią religiją arba neišpažinti jokios, praktikuoti religinius kultus arba vesti ateistinę propagandą. Kurstyti nesantaiką ir neapykantą ryšium su religiniais tikėjimais draudžiama" (52 str.).

Bažnyčia TSR Sąjungoje atskirta nuo valstybės ir mokykla - nuo bažnyčios.

Kame garantuojama sąžinės laisvė ir teisė išpažinti bet kurią religiją, jei už mokinių katekizavimą kunigai sodinami į kalėjimą, arba tikintieji pedagogai atleidžiami iš darbo. Tiesa, ateistinę propagandą vesti konstitucija ne tik leidžia, bet ir įstatymais ją skatina, tačiau religinė - griežtai draudžiama. Reikalavimas užpildyti anketas, liečiančias mokinio arba jo tėvų pažiūras, yra kaip tik pasikėsinimas į sąžinės laisvę ir kurstymas tam tikros neapykantos prieš tikinčiuosius. Pas mus ateistinė propaganda yra daugiau paremta antireliginėm fanatizmo aistrom, negu moksliniais įrodymais. Todėl ateistinės propagandos tikslas yra ne tikinčiųjų įtikinimas, bet jų paniekimas visuomenės akyse. Kurstymas neapykantos draudžiamas, gi kurstymas paniekos tikintiesiems - skatinamas. Kur gi logika? Paprastai panieka išplaukia tik iš neapykantos.

Kaip gali derintis su sąžinės laisvės garantija ateistinių valstybių organų viešas kišimasis į bažnyčios reikalus, veiklą, kunigų seminarijos darbą? Nejaugi klierikai negali būti priimami be sągumo organų sutikimo? Kunigų paskirstymą tvarko ne kunija, o kulto ministras. Draudimas spausdinti religinio turinio knygas, argi tai sąžinės laisvės garantija?

8. TARYBINIAI RINKIMAI - PILIEČIŲ MULKINIMAS

Valstybės demokratiškumo laisvę charakterizuoja rinkimų sistema. Rinkimai suteikia galimybę liaudies masėms dalyvauti valstybės politiniame ir ekonominiame gyvenime. Todėl pravartu kiek smulkiau susipažinti su tarybinių rinkimų specifika, kuriai skiriamas TSRS konstitucijos 13 skirsnis. Tam tikslui panagrinėsime to skirsnio svarbesnius straipsnius.

"Deputatai į visas Liaudies deputatų tarybas renkami remiantis visuotine, lygia ir tiesiogine rinkimų teise, slaptu balsavimu" (95 str.).

"Balsavimas, renkant deputatus, yra slaptas: rinkėjų reiškiamos valios kontroliuoti neleidžiama" (96 str.).

"Teisę kelti kandidatus į deputatus turi Tarybų Sąjungos Komunistų partijos, profesinių sąjungų, Visasąjunginės Lenino komunistinės Jaunimo Sąjungos organizacijos, Kooperatinės ir kitos visuomeninės organizacijos, darbo kolektyvai, taip pat karių susirinkimai pagal karines dalis. TSRS piliečiams ir visuomeninėms organizacijoms garantuojamas laisvas ir visapusiškas kandidatų į deputatus politinių, dalykinių ir asmeninių savybių svarstymas, taip pat teisė organizuoti susirinkimuose, spaudoje per televiziją, radiją. Išlaidas, susijusias su rinkimais ir Liaudies deputatų tarybas, apmoka valstybė (100 str.).

Iš šių pagrindinių straipsnių atrodytų, kad demokratiškesni rinkimų net ir būti negali. Balsavimas "slaptas", "rinkėjų reiškiamos valios kontroliuoti neleidžiama", o kandidatus kelti gali visos visuomeninės organizacijos. Garantuojama teisė agituoti, svarstyti kandidatus. Žodžiu ko daugiau tarybiniam piliečiui reikia

Taip gali atrodyti tik naiviam užsieniečiui. Tarybinė liaudis į rinkimų sistemą žiūri kaip į komediją, o pačius rinkimus laiko liaudies mulkinimo farsu. Kad suprastume tarybinių rinkimų esmę, susipažinkime smulkiau su pačia rinkimine kompanija ir kaip tie "demokratiškiausi pasaulyje rinkimai" praktiškai pravedami.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ :

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis Fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime KANADOS LIETUVIŲ FONDUI (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6

Šio Fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos lietuvybei išsivijoje!"

Pirmasis rinkimų etapas prasideda nuo rinkimų datos paskelbimo. Priešrinkiminė propaganda - liaudies kvailinimas tampa visų piliečių psichine rašta. Atrodo, visuomenė prie to turėtų būti pakankamai įpratus, tačiau kiekvienai tarybiniai rinkimai, kokie jie bebūtų, erzina ne tik eilinius piliečius, bet ir kai kuriuos komunistus. Visi laikraščiai, radijas, televizijos laidos ir net moksliniai žurnalai visą laiką mala tą patį: "kokia laiminga liaudis galėdama dalyvauti demokratiškiausiuose pasaulyje rinkimuose; kokie milžiniški ekonominiai atsiekiniai pasiekti per tarprinkiminį laikotarpį; kaip žiauriai smunka JAV ir Vakarų Vokietijos dirbančiųjų pragyvenimo lygis" ir pan. Savaime aišku, darbininkas, kiekvieną dieną jausdamas ir matydamas kiek viskas neoficialiai brangsta, kad krauju ir prakaitu uždirbamas rublis netenka vertės, kad krautuose prekės yra žemos kokybės, o pačių reikalingiausių maisto gaminių visai neįmanoma gauti be spekuliantų pagalbos, tokioje priešrinkiminėje propagandoje pasijunta kvailio vietoje, iš kurio skurdo atvirai tyčiojamasi.

Dar šlyščiau atrodo, kai spauda, radijas ir televizorius darbininkų mulkinimui bei kvailinimui pasinaudoja jais pačiais: pasisako melžėjos, šaltkalviai, tekintojai. Nors visi žino, kaip tokie "pasisakymai" organizuojami, ir kas sutinka būti tokių pasisakymų autoriais, tačiau kiekvieną sąžiningą pilietį tokia propagandos demagogija ne tik erzina, bet kartu jam primena, kokiaje beteisėje visuomenėje jis gyvena.

Skelbiami potvarkiai apie rinkiminių apygardų sudarymą ir rinkiminių komisijų sudėtį. Miestai, kolūkiai ir valstybiniai ūkiai "pasipuošia" agitacijos punktais. Plakatai kviečia liaudį aktyviai dalyvauti rinkimuose.

Antrąjį rinkimų etapą sudaro kandidatų išstatymo kompanija ir jų susitikimas su rinkiminės apylinkės dirbančiaisiais.

Laikraščiai, radijas, televizorius skelbia apie masinius dirbančiųjų susirinkimus, kuriuose vieningai siūlomi "geriausi iš geriausiųjų" kandidatai. Laikraščiai prisipildo siūlomų kandidatų nuotraukomis ir jų gyvenimo bei nuopelnų aprašymais.

Tarybinė liaudis vieninga ir galvoja tik taip, kaip jai nurodo partija. Liaudžiai nereikia galvoti ką siūlyti kandidatų, ar ką už tą ar kitą kandidatą pasisakyti. Viskas iš anksto apgalvota ir atitinkamai paruošti pasisakymai. Lieka numatytiems susirinkimo dalyviams juos tik perskaityti.

Tarybinių rinkimų procedūra tiksliai numato kandidatų skaičių ir jų parinkimo tvarką. Per tarybines santvarkos egzistavimą dar nepasitaikė nukrypimų nuo "rinkiminės demokratijos". Rinkiminį sąrašą sudaro toks skaičius kandidatų, koks reikalingas išrinkti - nė vieno daugiau. Rinkėjai nereikia rinkti, o tik pabalsuoti.

Kiekvienoje taryboje yra pastovūs deputatai, kurie kiekvienų rinkimų metu privalo būti rinkiminiuose sąrašuose ir laikini deputatai, turintieji laimę būti "liaudies atstovais" tik vieną kadenciją. Pastovias deputatus "dūšias" turi kiekviena, net menkiausia taryba. Pavyzdžiui, tokių "nepakeičiamų" deputatų aukščiausioje taryboje yra yra apie 20-30%. Juos sudaro aukštieji partijos ir valdžios atstovai, kurie kartą pakliuvę prie valdžios lovio, stengiasi iki gyvenimo pabaigos išsilaikyti. Likusieji deputatai pakeičiami naujais. Tai nereikia, kad jie apytyle rinkėjus. O ne, jie visi ištikimai tarnavo partijai ir vyriausybei, nepraleisdami sesijų, laiku pakeldami ir nuleisdami ranką, pagal bendrą komandą plodami ir šaukdami URA. Kai ateidavo eilė "pasakydavo" kalbą, t.y., perskaitydavo iš anksto atitinkamą "redaktorių" paruoštą tekstą. Žodžiu, jie viską padarydavo, ko iš jų pareikalavdavo partija, tačiau nuo jų "veiklos" nepriklausė ar liaudis juos perrinks naujai kadencijai. Tarybinė liaudis juos išrinktų ir dešimtą kartą, juk esant tokiai rinkiminei procedūrai - vieningai pabalsuotų už tieluką ar asilą, būtina, kad tą asilą "kazkas" pasiūlytų kandidatui. O tuo "kazkas" tegali būti tik rajono ar miesto komunistų partijos komitetas, suderinęs kandidato klausimą su respublikos CK, o pastarasis - su LSKP CK. Tokiu būdu, kiekvienas kandidatas kur jis blokuotųsi, praktiškai yra ne visuomenės pasiūlytas, o paskirtas aukščiau stovinčio partinio organo - komiteto tam tikrai apygardai.

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji nariai:

1388. Toronto Lietuvių Namų Moterų Būrelis.....	\$ 300.-
1389. Smilgienės Konstancijos atminimui	408.-
1390. Danytė Milda.....	100.-
1391. Verbylienė: Stasės atminimui.....	120.-
1392. Daniliausko Vincė atminimui.....	100.-
1393. Daniliauskienės Magdalenos atminimui.....	100.-
1394. Cipliauskas A.	100.-
1395. Gulbino Juozo atminimui.....	100.-
1396. Šmito Juozo atminimui	100.-
1397. Gaivelio Jono atminimui.....	185.-
1398. Jucevičiaus Stasio atminimui.....	135.-
1399. Barščiauskienės Magdalenos atminimui	351.-
1400. Urbono Juozo testamentinis palikimas.....	1000.-

Pradiniai įnašai:

Bersėno Adomo atminimui	50.-
Bogusevičiaus Stepo atminimui	20.-
Heikienės Agutės atminimui.....	50.-
Lekučio Jono atminimui	30.-
Vaičjurgis Juozas.....	20.-
Vitkausko Jono atminimui.....	50.-

Įnašus papildė:

10. Mockai Z. ir L.	iki \$ 850.-
23. K.L.B. Ottawa's apylinkė	9,400.-
72. Lukošius Kostas	700.-
109. Balsio Leopoldo atminimui	1,850.-
176. Repečkos M. ir I.	400.-
456. Kęsgailos Stepono atminimui.....	1,660.-
518. Stonkus Benediktas	250.-
565. Vaitkaus Jono atminimui	130.-
673. Kaziūnas A.	1,600.-
758. Yokubynas M. F.	200.-
793. Lietuvių Tautodailės Institutas.....	430.-
865. Deksnio Jono atminimui	985.-
1078. Macevičiūtė Marija	200.-
1083. Girnius Povilas	300.-

PLB POLITINĖ KONFERENCIJA WASHINGTON'E

Š.m.spalio 23-25 d.d. Washington'e, Sheraton viešbutyje, vykusio Lietuvos Politinė Konferencija praejo dėmesio Lietuvos valstybingumui išlaikymui ir pavergtai tautai ženkle. Konferencijoje pirmininkai atstovavo keturis iš esamų šešių laisvinimo veiksmų / PLB, Lietuvos Laisvės Komitetas, JAV LB ir Kanados LB/. Taip pat atstovautos kelios lietuvių politinės partijos ir eilė gyvų politinės akcijos vienetų /Amerikos Baltų Laisvės Lyga, CCJS, BATUN'as ir kt./.

Registruotų dalyvių skaičius siekė 130 asmenų. Konferencijos dalyvių tarpe būta Lietuvos laikinosios vyriausybės ministro dr. Adolfo D a m u š i o ir vieno iš VLİK'o kūrėjų - dr. Broniaus K a s l o. Dar apie 70 asmenų įvairiu laiku stebėjo Konferencijos eigą. Dalyvių sulaukta iš keturių laisvojo pasaulio kraštų - Australijos, JAV-bių, Kanados ir Venezuelos. Iš Lietuvos atvykęs rezistentas, buvęs politinis kalnys doc. Vytautas S k u o d i s buvo Konferencijos garbės svečiu ir prelegentu.

Konferenciją atidarė JAV LB Krašto Valdybos pirmininkas inž. Vytautas Volertas. Sekė Lietuvos Diplomatijos Šefo dr. St. B a č k i o, Washington'o LB Apylinkės pirm.pulk. D. S k u č o, PLB pirm.inž. V. K a m a n t o, Kanados LB Krašto Valdybos pirm. adv. A P a c e v i č i a u s ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. G. G r u š o sveikinimai.

Konferencijai pakaitomis pirmininkavo inž. Alg. G e č y s, adv. J. K u r a i t ė - L a s i e n ė, Alg. P a c e v i č i u s, Alg. R a u l i n a i t i s ir G. G r u š a s.

Išvadų Komisiją sudarė dr. K. A m b r o z a i t i s, Alg. G u r e c k a s /pirm./ ir inž. J.V. D a n y s. Konferencijos eigą seke Amerikos Balso ir lietuvių spaudos atstovai.

Pirmąją Konferencijos dieną buvo išklausyta Kennan Instituto mokslininkės ir HELSINKI WATCH konsultantės Liudmilos A l e k s e j e v o s pranešimas apie Sovietų Sąjungos dabartinę tautybių politiką. Ši su Lietuvos pogrindžiu artimai dirbusi Maskvos Helsinkio Grupės narė konstatavo, kad G o r b a č i o v'as ir didžioji dauguma r u s ū tautos siekia išlaikyti sovietinę imperiją esamose sienose. Demokratinio nusiteikimo rusai, kaip ji, pasisako už tautų apsisprendimo principo pritaikymą Sovietų Sąjungos priklausomybėje esančioms tautoms.

Popiečio metu Konferencijos dalyvių vyktą į Baltuosius Rūmus. Ten aktualius informacinius pranešimus JAV-Sovietų Sąjungos santykių klausimu, pateikė Tautinio Saugumo Tarnybos direktorė politinio nusistatymo /policy/ reikalams Lisa J a m e s o n; nacių pajieškos klausimu - Teisingumo departamente valstybės prokuroro pavaduotojas viešiesiems reikalams Joseph M o r r i s ir Amerikos Prezidento JAV-Sovietų Sąjungos pasikeitimų iniciatyvai koordinatorius dr. Gregory G u r o f f. Pranešimuose buvo paliesti Gorbačiovo "atvirumo" politikos, Žmogaus Teisių, Specialių Investigacijų istaigos /OSI/, kultūrinių mainų ir miestų suporavimo /"sister cities"/ klausimai. Pranešimų Baltuose Rūmuose, pateikimą koordinavo specialus Prezidento asistentas viešiesiems reikalams Linas K o j e l i s.

Antroji Konferencijos diena buvo skirta lietuviams specifiniai rūpimų klausimų svarstymui. Lietuvių laisvinimo veiklos apžvalga, veiklos įvertinimą ir kas išsivijoje darytina politinės srities veikloje ateityje svarstė J.V. D a n y s, Gintė D a m u š y t ė, Alg. G u r e c k a s ir prof.dr. Tomas R e m e i k i s. Simpoziumo rėmuose jautrią ryšių su pavergtą tauta temą nagrinėjo dr. Bronius N e m i c k a s, Viktoras N a k a s, Juozas K o j e l i s, Myk. D r u n g a ir simpoziumą moderavęs prof. dr. Romualdas M i s i ū n a s.

Tariamų nacių karo nusikaltėlių pajieškos klausimą analizavo ir gaires ateities veiklai pateikė prof.dr. Romas V a š t o k a s, dr. Saulius S u ž i e d ė l i s ir adv. Povilas Ž u m b a k i s.

Konferencijos dalyviai su dideliu dėmesiu sekė visų trijų simpoziumų eigą. Salė buvo sklidinai pripildyta, daug kam teko stovėti

Vakare vykusio pobūvio - pietų metu kalbėjo Lietuvių Teisėms Ginti Akcijos komisijos koordinatorius Antanas M a ž e i k a. Jis supažindino su vykdomais pasirodymais papildyti dabartinį nacių pajieškos įstatymą ir teismo keliu pašalinti šio įstatymo prieš baltus ir ukrainiečius vykdomą diskriminaciją. PLB reikalų vedėjai Danutei K o r z o n i e n e i su gautais sveikinimais supažindinus vaišių dalyvius, JAV LB Kultūros Tarybos pirm. Ingrida B u b l i e n ė ir programai vadovavęs A. G e č y s pristatė Konferencijos svečius.

Sekmadienį viešbučio patalpose Lietuvių Informacijos Centro direktorius kun. K. P ū g e v i č i u s atlaikė mišias. Pamoksle iškėlė artimo meilę ir svarbą ja grįsti mūsų veiklą. Doc. Vytautas S k u o d i s pasiskaitė LIETUVOS DVASINIS GENOCIDAS lietuvių okupanto vykdomą lietuvių tautos prievartavimą. Jis perdavė Lietuvos pogrindžio pageidavimus lietuvių išsivijai. Baigminėje paskaitoje IŠEIVIJOS GYVENIMO PRIELAIPOS IR TIKROVĖ, Vyt. Volertas apžvelgė iš mūsų pažiūrų kylančias kai kurias veiklos problemas. Akcentavo dar nesvarbą mūsų veiksmų ir tarpusavio santykiuose. Konferencijos dalyvio dr. Juozo K a z i c k o žodžiais, tai būta vienos iš pozityviausių, Konferencijos nuotaikas visapusiškai perduodančių kalbų.

Visais Konferencijoje svarstytais klausimais buvo priimtos Konferencijos išvados. Jos bus atskirai skelbiamos spaudoje.

Konferencija baigta PLB pirmininko Vytauto Kamanto ilgesniu padėkos žodžiu. Lietuvos Himną sugiedojus po doc.Vytauto Skuodžio kalbos, Konferencija baigta, sugiedant Maironio "Lietuva, Brangi". A.G./Inf./

1114. Motiejūnas Vladas	500.-
1132. Savickas Balys	700.-
1180. Kuzmienė Paulina	300.-
1232. Nagių Antaninos ir Augustino atminimui.....	300.-
1242. Girnyš Kazys	300.-
1303. Ralio testamentinis palikimas	34,000.-
1387. Jakubausko Stasio atminimui	492.-

KLF visiems nuoširdžiai dėkoja
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

APIE SOVIETŲ POLITINES PSICHIATRINES

Buvęs KGB agentas, tik ką išleistas iš psichiatrinės klinikos, kurioje praleido 5 metus už tai, kad perdavė informacijas į Vakarų, papasakojo žurnalistams apie pasibaigtinas sąlygas psichiatrinėse ligoninėse tiems, kurie suėjęs į konfliktą su Sovietiniais įstatymais, ten patalpiniami.

Anot disidento Vladimir Titov'o, buvimas Orlov'o psichiatrinėje, reiškė mėnesius gulėjimo nejudant lovoje. Taip jis stebėjo pacientus, kurie nusižudydavo. Jam buvo duodamos tokios didelės priverstinės dozės vaistų, kad jo liežuvis sutindavo.

V. Tirov'as, 49 m. amžiaus, buvo uždarytas į tokią ligoninę 1982 m. po to, kai pasakė vakariečiams, jog Sovietų kaliniai buvo naudojami gigantiškų Sibiro natūralaus gazo vamzdžių pravedimui (nežmoniškose sąlygose, kaip yra žinoma).

Iš viso jis praleido 12 metų psichiatrinėse ligoninėse, belankydamas jas su KGB saugumo policija. Išbuvęs "pacientu" 5 metus, staiga buvo paleistas. Jam duota viza vykti į Izraelio valstybę ir išvykti iš Sovietų Sąjungos ši mėnesį.

Davus pasikalbėjimą Vakarų žurnalistams, jo liudijimus patvirtino atvykę kiti buvę pacientai. Visų pasisakymai pabrėžia vieng: iš žiauriausių bausmių, kurias

Svetimtaučiai Turistai ir Lietuva

Sakoma, kad išeiviškoji spauda visur vienoda ir nuobodi. Gal tai tiesa. Amerikonikųj dienraščių neskaitau... O vis tik man rodosi, kad vienoje srityje mes skirtingi: Kanados laikraščiai kur kas idėmiau seka ir pranešinėja, kas rašoma apie dabartinę Lietuvą svetimtaučių spaudoje. Taip pat kur kas dažniau pakalba apie tai, kas aptinkama apie Sovietiją, ką rašo disidentai, užsienio korespondentai. To kanadiečių lietuvių laikraščiams neužginčysi... Nežiūrint to, pasitaiko jos bendradarbiams kartais pražiopsot gana idomius garsenybių pasisakymus bei išpūdžius.

Tokiais buvo garsiosios porėlės Jean-Paul Sartre ir Simone de Beauvoir - rašytojų, dramaturgų, filosofų, žurnalistų - pasisakymai apie Lietuvą, pasirodę dar 1972 metais ir, atrodo, niekieno tada nepaminti. Tas tekstas paimamas iš Simone de Beauvoir atsiminimų knygos, pavadintos "Tout compte fait" (Viską susumavus), kurioje rašoma:

"Tais metais (1965-taisiais) mes aplankėme Lietuvą. Jos likimas panašus į Estijos likimą. Prijungta prie Lenkijos, vėliau prie Rusijos, ji pagyveno nepriklausomą gyvenimą vien per pasaulinių karų tarpukarį. Kadangi jįnai buvo vokiečių okupuota tarp 1940 ir 1945 metų, jos prijungimas prie Sovietų Sąjungos nepraėjo be sunkumų. Valstiečių gaujos, palaikomos vokiečių kariuomenės draiskanų, smarkiai priešinosi. Pasitraukę į miškus ("maquis") jie vertėsi plėšikavimu ir terorizavo kaimus. (Šioj vietoj yra parašęjė tokia pastaba: "Gana idomus lietuviškas filmas 'vaizduoja' tas partizanines kovas. Mums jį parodė privačiam seanse Maskvoje"). Ilgą laiką padėtis krašte buvo visišškai paini. Nesusidaro vaizdas, kad ir šiandien rusai būtų kažinkaip mylimi Lietuvoj. Lietuva tik ką atšventė savo prisijungimo prie SSSR dvidešimtmečio sukaktį, bet taip neentuziastiškai, kad Inturistas buvo suabejojęs, ar verta mums duoti leidimą ten nuvažiuot.

Jei Maskvoje ar Leningrade mes gyvenom pagal savo užgaidas, tai išlipus iš lėktuvo kokioj kitoj respublikoj, visada pribūdavo rašytojų delegacija mumis rūpintis. Vilniuj (autorė kažkodėl vartoja lytį "Vilno", nors sovietinėj rašyboj visada vartojamas "Vilnius"), niekas mudviej nepasitiko aerodrome ir mes apsidžiaugėm, kad mums leidžia atspūsti. Mes ramiai ruošėmės vakarienai, kai priejo maître d'hôtel: "Jūs - Ponas Sartre? Mes turim jums specialiai paruoštą stalą". Jis atidarė duris į atskirą salioną, kur buvo parengtas stalas dvidešimčiai asmenų. Mūsų šeimininkus suklaidino, pranešdami netikrą lėktuvo atskridimo laiką ir jie pavėlavo aerodroman. Bet nuo sekančios dienos jie neatstojo nuo mūsų nė per žingsnį. Vienu metu mes jiems nedrausiai užsiminėm, kad leistų mums pasisilaistyt patiem vieniem nors popietę po miestą. Tą vakarą jie mūsų užklausė užsigavusiu tonu: "Ar buvo jums smagiau be mūsų?" Mes jautėm jiems simpatijų, bet mums nesinorėjo slampinėti po gatves, lydimiem penkių ar šešių asmenų palydos.

Vilnius pusėtinai idomus; keletas dailių gatvelių, tapybiškų kiemų, sena plytinė bažnytelė, sudėtingos architektūros, bet harmoninga (Vertėjos pastaba: Napoleonas sakėsi mielai būtų nukėlęs Šv. Onos bažnyčią ant delno į Paryžių, jei tai būtų įmanoma. Suprantama kodėl. Išskyrus Notre-Dame, Paryžiaus bažnyčios gerokai blankios, neišvaizdžios. Bet Simone de Beauvoir kur kas santūresnė). Yra kita barokinė bažnyčia, toliau nuo miesto centro, visa padengta skulptūromis, viduj gėlės, gyvulėliai, personažai, kurių veiduose galima atpažinti tipingus lietuviui sodiečių bruozus.

Vieną rytą leisdamiesi viešbučio priemenėn, palygint elegantiškon "holan" (hall), mes nustebome išvydę, kad jis pilnas kaimiečių, su skarelėm parištom pasmakry. O valgykla buvo pilna amerikiečių... Kaip kad ir Estijoje, ir dėl visai panašių sumetimų, "Tautiečiai iš anapus" labai mielai pasitinkami Lietuvoj; jie gali gana laisvai atvykti ir išvažiuoti. Šitaip ir šių žmonių buvo atkeliauta Vilniun laivu - traukiniu ir tų emigrantų giminės supuolė viešbutin su jais pasimatyti. Buvo keistas kontrastas tarp "vietinių lietuvių", daugumoj kolūkiečių ir egzilės žmonių, apsirėdžiusių buržuiskai. Mes šnektelėjom su keliais iš jų; dauguma jų priklausė labiausiai skriaudžiamiems Amerikos visuomenės sluoksniams ir jie tos visuomenės ne kentė.

Mes turejom dvi ar tris iškylas; aš prisimenu šaunią plytų pilį saloje vidury ežero, kuris driekėsi iki patskliauto pakraščio, kitų didelių melancholiškų ežerų vėrinyje. Kelionė automobiliu, kurią mes atlikom iš Vilniaus į Palangą (autorė kažkodėl rašo "Palanka"), buvo gerokai varginanti. Kaune, antrajam savo dydžij Lietuvos mieste, mums teko aplankyti modernių vitražų (gana prastų) parodą, audimo atelję ir idomų senojo meno muziejų. Mane sužavėjo medinis Rūpintojėlis, kurio netikusių reprodukcijų pilna visame krašte, bet kuris buvo labai gražus; tas sėdintis, karūnuotas spyglių vainiku, ranka pasirėmęs skruostą žmogus yra absoliutaus beglobiškumo atvaizdu.

1987.XI.12

Sovietų Sąjunga vartoja, kad palaužtų politinius disidentus, yra patalpinimas į psichiatrinę. Šis faktas mums. Vakaruose yra seniai žinomas. Tačiau, kaip ypatingas pažangos reiškinys, neseniai buvo keliamas "Izvestia" laikraštyje. Sovietų žurnalistas ir įstatymų ekspertas skundėsi dėl Sovietų psichiatrijos piktnaudojimo ir pasiūlė pertvarkyti reikalavimus, kuriais remiantis pacientas uždaromas į tokią ligoninę.

Tačiau V. Titov'as ir kiti disidentai kaltina, kad tokiose klinikose sąlygos yra dar labiau pablogėjusios ir politiniai disidentai yra laikomi kartu su tikrais psichiniai sukrusiais pacientais. Apskaičiuojama, kad yra apie 1.000 politinių kalinių,patalpintų tokiose psichiatrinėse ligoninėse. Jų turi būti "keletas tūkstančių",- parreiškė žurnalistams Sergej Grigorijants, buvęs politinis kalinys ir dabar leidžiamo nepriklausomo periodinio leidinio "Glasnost" redaktorius. Šis naujas žurnalas skiriamas daugiausiai Sovietų Žmogaus Teisių klausimams ir redaktorius Grigorijants pasisakė, jog apie 2 ar 3 atvejų jam tenka išgirsti kasdien: apie žmones, kuriuos tik ką išleido iš psichiatrinės ligoninės, kur už koki politinį prasižengimą buvo pasodinti.

V. Titov'as kaltina, kad bendrai imant, tose vietose dirba ne profesionalai, bet sadistai. Pacientams duodamos didelės psichiką keičiančių vaistų dozės, kaip pav., raminančiųjų vaistų, o jeigu protestuoja, tai adatos duodamos prievarta.

B.E.K.

Papusrėčiavę žavingoj Vienos stiliaus kavinaitej, mes aplankėm vieną fortą, kuriame vokiečiai kalino rezistentus. Sargybinis, buvęs forto kalinys, mus ilgai pavadžiojo. Prancūzai kaliniai yra įbrėžę savo pavardes į kalėjimo sienas. Daug kalinių susaudė ir jų kaulai pakasti laukuose, kaimynystėj kelių kilometrų spinduliu. Sartre'ui teko padėti puokštę gėlių prie paminklo žuvusiems.

Paskui mes nuvykom į Klaipėdą, buvusį Memel'į, kurio architektūra slogiai vokiška. Memel - tai dar vienas vardų, kuris mano nuostabai, dabar prisikėlė iš numirusių. Kelionės metu mes šnekejome su palydovais apie prancūzų literatūrą ir italų kinematografiją. Mes grįžom vėlai pavargę į Palangą. Vos įbėgus pati pirmoji į viešbutį, Lena (vertėja, palydovė) vėl išsoko laukan, sumišusi. Burmistras kvietėsi mus vakarienai. Mums pavyko tačiau išsisukti.

Palanga neįdomi, bet jūra graži; milžiniškos, kavos su pienu spalvos, ar tamsiai pilkos bangos griaudėdamos liejos ant smėlėto pajūrio, kuris dar driekėsi mylių mylio mis. Nežiūrint temperatūros 12-14° - žmonės maudėsi. Kai kur buvo nuogalių.

Mums bestripinėjant pajūriu, kelios lašiningos, stambaus gabarito bobos, užsipuolė ant Sartre'o; mat mes buvom patraukę moterų pliažo link. Sovietų Sąjungoj dažnai pasitaiko, kad žmonės maudosi nuogutėliai atskiruose pliažuose. Savaime aišku, bendram pliaže būtina dėvėti maudymosi kostiumą.

Vieną rytą mes išvydom keistą reginį. Kažkoks vyras, apsirėdęs geltonu ceratinio kostiumu, įbrido iki šlaunų vandenin ir goglinu, stumdamas kažką lazda prieš save. Tai buvo tinklėlis. Jis jį ištuštino ant smėlio. Supuolė vaikai aistriai plėšėsi dėl "laimikio". Žmogus bandė prisirinkti gintaro. Tamsus ar permatomas gintaras, iš kurio gaminamj Sov. Sąjungoje puikūs vėriniai, kaip tik atgabėnamas, didžia dalimi iš šio jūros pakraščio.

Vietovėje kiek toliau nuo Palangos, mes apžiūrėjome namelį, kuriame viesėdavo Thomas Mann; jis pakibęs virš jūros ant kriausio, priešais giraitę - tobuloj vientulystėj. Dabar ten randa prieglobstį rašytojai. Tas gamtos kampe lis yra labai gražus, bet dar gražesnės už kelių kilometrų esančios aukštos baltos kopos; pūtė stiprus vėjas, versdamas mus iš kojų, kai mes jomis kopėme; mes susėdome pačioje viršūnėje ir grožėjomeis astriai žydriomis marjomis, kurios plovė stačius smėlėtų kalvų šlaitus, tviskančius kaip sniegas.

Grįžome Leningradan lėktuvu, nes norėjos aplankyti Pskovą, kurio mums nepavyko pamatyti praėjais metais!

Taip aprašo savo išpūdžius iš Lietuvos Simone de Beauvoir. Jie, pripažinkim, gana blankūs, palyginus su jos išpūdžiais toj pačioj knygoj, iš Estijos, Gruizijos ar Armėnijos. Kodėl taip atsitiko? Ar kalti tie Lietuvos Rašytojų Draugijos atstovai, niekur neatstoję nuo turistų, o tačiau nesugebėję įkalti į jų galvas, kad Trakai, tai Didišiosios Lietuvos Kunigaikštijos sostinė, iš kurios lietuviai valdė plačius būsimos Maskolijos plotus ir tą patį Pskovą, kurian Sartras ir de Beauvoir taip veržėsi. Gal kalta Jean-Paul Sartre rusofilija, jo beribis pataikavimas Sov. Sąjungai. Užtat būdingas, beveik simbolinis epizodėlis, kada žioplas, pusiau žabalas egzistencializmo popiežius imaklina į moterų pliažą. Kaip bebūtų, viena aišku, filosofas, tobulo intelektualo išikūnimąs, Jean-Paul Sartre neįstengė išivaizduoti, ką reiškia būt mažos tautos žmogum ir užtat pravartu, beveik būtina, Simone de Beauvoir išpūdžius papildyti šia ištrauka iš "Dienoraščio be datų":

"Lankydamasis Paryžiu, Prancūzų rašytojų sindikato kvietimu, poetas Justinas Marcinkevičius sumanė išnaudoti progą susipažinti su prancūzų poetais, rašytojais, kultūros veikėjais ir propaguoti idėją, įsteigti prie UNESCO leidyklą, kuri leistų "mažų literatūrų" kūrinius anglų, prancūzų ir kitomis kalbomis. Ir štai jis susilaukia telefono, kviečiančio jį susitikti su Sartre'u restorane pietų metu. (Toliau paaiškinimai nereikalingi):

"Apsidžiaugiau, kad paskambino vertėja: Sartras kviečia pietu. Ar galima buvo rasti žmogų, labiau tinkantį "Tautų leidyklos" idėjai paskleisti? Prisiminiau jo kalbą Romoje, tą jo rūpestį dėl Afrikos tautelių savitų kultūrų likimo - ir pagalvojau: štai dirva, kur grigis, sužaliuos ir galiausiai atneš vaisių mano naivus, su niekuo nesuderintas sumanymas.

Ar reikia sakyti, kaip aš jaudinausi? "Egzistencializmo tvirtovė" - rankos mostu apvedė restoraną Simone de Beauvoir. Buvo jos žodžiuose ir ironijos ir pasididžiavimo. Apsidžiaugiau, kad atėjo ir ji - ką tik buvau skaitęs jos romaną "Gražūs paviekslėliai" - geras pretekstas pokalbiui pradėti. Tikrai - iš pradžių viskas neblogai sekėsi. Šeimininkai prisiminė savo viesnagį Lietuvoje, 1965 m. Ypač Nidą. Bet čia aš (turbūt save padragasindamas) šiek tiek suabejojau Beauvoir romano kažkurio veikėjo psichologine motyvacija. Autorė puolė ginti ir įrodinėti. Sartras išikniaube į meniu. Supratau, kad be reikalo parodžiau savo apsiskaitymą. Net ir prancūzai nenėgsta, kad jų kūryba nesizavima be išlygų.

Pietavome. Kalbėjome apie dailę - mat, atėjau tiesiai iš moderniojo meno muziejaus... Na, štai, pagaliau atsirado proga užauoti "bangomąjį klausimą", kuris jau seniai kabėjo man ant liežuvio: kaip jūs žiūrite į mažų tautų kultūrą ir kokia turėtū būti didžiųjų tautų misija

1987 m. ŠIAURĖS AMERIKOS PABALTIEČIŲ

PLAUKIMO PIRMENYBĖS - 2-ros VARŽYBOS

1987 m. Šiaurės Amerikos Pabaltiečių Plaukymo Pirmenybės įvyks 1987 m. lapkričio mėn. 21 d., Pape Recreation Centre, 953 Gerrard St.E. (kampas Pape ir Gerrard St.), TORONTO, Ont., tel.: (416) - 461-3531. Vykdo - Toronto Estų Plaukimo Klubas.

Varžybų pradžia- 9 val.r. Registracija-apšilimas nuo 8:30 val.r.

Varžybos bus vykdomos šiose klasėse: Vyrų ir moterų (15 m. ir vyresnių), Jaunių A (15-17 m.), Jaunių ir mergaičių B (13-14 m.), Jaunių ir mergaičių C (11-12 m.), Jaunių ir mergaičių D (9-10 m.), Berniukų bei mergaičių E (8 m.ir jaun.) ir senjorų (virš 24 m.).

Programa apima visus stilius. Šuolių į vandenį nebus. Amžiaus klasifikacija nustatoma pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų plaukikams.

Dalyvių registracija iki š.m. lapkričio 17 d. pas PSF-jos Plaukymo Komiteto vadovę Mrs. Mai Kreem, 618 Davenport Rd., Toronto, Ont. M5R 1K9. Tel: (416) - 924-6028.

Šios varžybos yra antros ir paskutinės 1987 m. Pabaltiečių pirmenybės.

Smulkios informacijos praneštos visiems sporto klubams. Klubams nepriklausą plaukikai dėl informacijų gali kreiptis į betkurį sporto klubą ar tiesiai į Mrs.Kreem.

Visi lietuvių sporto vienetai ir pavieniai plaukikai skatinami šiose varžybose skaitlingai dalyvauti.

ŠALFASS-gos CENTRO VALDYBA

mažųjų kultūrų atžvilgiu?

Mačiau, kad jis iš karto suprato mane. Dar paklausė, ar man tai svarbu. Atsakiau, kad labai. Tikėjausi išgirsti kažką panašaus į jo kalbą Romoje 1965 metais, kur jis reikalavo iš Europos dvasinės kompensacijos Afrikai.

Ir čia Sartras ėmė pasakoti, kad paskutiniu metu jis užsiėmęs Dž. Džoisu (James Joice), kad renka medžiagą ir tikisi parašyti jo biografiją, kad dideli šio rašytojo nuopelnai Europos romanui, kad neblogai jį pažinojo, ir pan.

Neususigaudžiau! Suprato jis mano klausimą ar ne? Vertėja sąžiningai vertė Sartro paskaitą apie D.Žjoisą..

Ir staiga, gal vertėja panaudojo koki žodį - rakta - nušvito mano galvoje: taigi Sartras ir atsako į mano klausimą. Taip, taip! Airija nedidelė tauta. XIX a. pabaigos ir pirmų dešimtmečių jos istorija labai panaši į Lietuvos istoriją. Džoisas - airis, bet rašęs anglų kalba. Apie Dubliną ir dubliniečius. Taigi, o kiek daug jis davė Europos literatūrai...

Supratau, kad Džoisas čia vaizdinė priemonė, kad Sartras iš tikrųjų pasakoja man istoriją, kaip mažos, Dievo užmirštos tautos kultūra gali tapti mielėmis pasaulinei kultūrai..., kad jis netiesioginiu būdu man pataria: jaunas žmogau, štai jums atsakymas ir pavyzdys - rašykite anglų, prancūzų ar rusų kalba...

Ne syki galvojau apie tą pokalbį "egzistencializmo tvirtovėje". Aišku, atsakymas vertas Sartro. Matyt, kad jis - ir filosofas ir rašytojas - gyvena be "nacionalinio komplekso". Žmogus renkasi save, sako jis. Pasirinkdamas jis deklaruoja savo laisvę ir savo esmę."

Taip aptaręs Sartro alergiją mažų tautelių kultūrinėm literatūrinėm pretenzijom, Just. Marcinkevičius užbaigia savo pokalbį su Egzistencializmo Ajatola atpasakojimą šiais žodžiais:

"Aš renkuosi lietuvių kalbą. Aš jau seniai ją pasirinkau. Nesuprantamas man išėjimas iš tautos likimo".

(Justinas Marcinkevičius. DIENORAŠTIS BE DATŲ. Vilnius, Vaga, 1981)

Ar Just. Marcinkevičiaus duota Sartrui (ir tuo pačiu Simone de Beauvoir) atestacija tiksli ar ne, sunku atspėti. Viena aišku, Maskvos Inturistas be reikalo būkštavo duoti šiai porelei leidimą vykti Lietuvon, be reikalo rengė juos psichologiškai, rodydamas filmą "Niekas nenorėjo mirti".

Paruošė K.L.M.

Stalino Valdžios Paslaptys

Aleksandr Orlov.

(tęsinys)

Perskaičius kaltinamąjį aktą, prokuroras pradėjo apklausinėti kaltinamuosius. Per ištisas tris dienas jis susidarė iš jų parodymų pasaką apie teroristinius planus, kuriuos jie ištisais metais ruošė, bet jokio konkretaus tokios veiklos įrodymo nei prokuroras, nei bet kuris kitas kaltinamasis nepateikė. Tebuvo vienintelė išimtis, - tai Kirovo nužudymas, kuri, kaip mes jau žinom, suruošė pats Stalinas.

Tebuvo tik vienas kaltinamasis, kuris savo duotais ironiškos formos parodymais, nesukėlė jokios abejonės, kad jis primestus jam ir kitiems kaltinimus, laikė melagingai padirbtais bei iš pirmo išlauztais. Tai buvo Ivanas Smirnovas. Buvęs fabriko darbininkas, aktyvus nuo 17-kos metų amžiaus revoliucininkas, bolševikų partijos narys nuo jos įsikūrimo dienos. Smirnovas buvo nenulistamas nelegalių organizacijų kūrėjas caro režimo metais ir vienas iš ižymiausių pilietinio karo metu Raudonsios armijos vadų. Nuo 1923 iki 1927 metų jis buvo Susisiekimo Liaudies Komisaras. Po Lenino mirties, jis įsijungė į opoziciją prieš Staliną. Dėl to, jis buvo išmestas iš Partijos, bet 1929 metais jis vėl buvo priimtas, ir tik dėl to, kad vėl iš jos būtų pašalintas ir tremtin išvežtas.

Teismo metu Smirnovas sarkastiškos pastabos ir dažni jo pašaipūs žybtelėjimai, kad visas samokslas tėra tik mitas, nervino ir laikė Višinskį lyg ant žarijų. Kuomet kaltinamieji Mraskovskis, Dreiceris ir Ter-Vaganijanas patvirtino Višinskio teigimą, kad Smirnovas buvo jų vadas, Smirnovas jiems atsakė tokiais smagiais žodžiais, kad net puikiai ištreniruota publika, nesulaikydama iš juoko, ėmė kikenti. Jis, atsisukęs į Mraskovskį ir Dreicerį jiems tarė: "O kad tu man, jums reikalingas vadas? Tad kvieskite mane!"

Višinskis buvo sužavėtas penkių pramanytųjų kaltinamųjų parodymais. Jis ypač kėlė į padanges Reingoldą ir Pikelį ir šitie du, taip saldžiai per jautrią vietą patepti, dar narsiau puolė kitus.

/ N u k e l t a i 4 p s l /

3 psl.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

APIE J. STATKUTĖS DE ROSALES KNYGĄ: "BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE"

Devenių Kultūrinis Fondas išleido Jūratės Statkutės de Rosales kalbotyros tyrinėjimų ir dali vertimo „Pirmosios Generalinės Ispanijos Kronikos“ su paaiškinimais knygą.

Knyga atspausdinta gerame popieriuje, kietais viršeliais, su keliais žemėlapiais. Nesigailėta popieriaus – tekstai nesugrūsti. Kalbotyrai su įvadu paskirta 118 puslapių, istorijai – su rodyklėmis – 206 puslapiai.

Po trumpos filosofinės išangos, autorė išdėsto kokių metodų žodžiai bus tyrinėjami.

Ji pradeda su trimis žodžiais, kurie kalbininko ir istoriko R. Menéndez Pidal'io nuomone, priklauso barbarų kaltai.

1. Pirmas žodis yra iš įrašo "Mars Cariociecus", rašto Tuv vietovėje, Luzitanijoje (maždaug dabartinėje Portugalijoje). Žodį tyrinėję ispanų ir portugalų kalbininkai, bet jiems nepavykę priskirti jį nei prie lotynų, nei prie germanų, nei prie iberų kalbų grupių. Marsas buvo romėnų karo dievas.

Autorė išskirsto žodį į car-iot-iecus. Car šaknis = kar; iot – lietuvių iauti, ioti (daiktavardinė veiksmažodžio priesaga); -iecus lyginamas su galūne Vai-tiekus. Taigi, "Cariociecus" yra asmuc, užsiimęs karo amatu.

Vaitiekus yra sulietuvinintas lenkiškas (ir čekiškąs) vardas Wojciech. Galūnė nėra tipiška lietuviška.

Norvegų kalboje yra žodis "kar (en -skirtis, prisegama prie galūnės); 1. vyras – a man; 2. sėbras, bernas, fellow, guy; 3. tikras vyras, didelis vyras; a real man, he-man; big-shot. Rumunai turi žodį: incaiera (in – priešdėlis is) muštis, kautis, se battle, en venir aux mains.

Gotai, pagal istorijos šaltinius, pirmiausia gyveno pietinėje Skandinavijoje. Jeigu "Cariociecus" reiškė ką nors sąryšyje su karu, gali būti bendros šaknies su "karas", bet reikia surasti tą žodį gotų kalboje. Šiuo atveju vyskupo Wulfilos Švento Rašto vertimas į gotų kalbą, tada bendra šaknis būtų įrodyta.

2. Antras žodis yra ceruleum, įrašytas 954 m. šv. Izidorio "Etimologijos Manuskripte".

"Hanc arboor romani prunus vocant, spani nixum, vandali et goti et suebi et celtibieri ceruleum dicunt".

Šią medį romėnai vadina slyva (prunum), ispanai nixum (slyva), vandalai, gotai ir svebai ir kelto-iberai ceruleum (slyva) sako".

Seruleum turi lotynišką galūnę, tad galėjęs būti cerule ir tariamas kerule ar cerule. Autorė gretina šį žodį su "keras" (latv. cers) ir duoda daug įrodymų, nėra ištikinantys.

Keras – nupjauto ar nulūžusio medžio kelmą su šaknimis; krūmas: bulvių, aviečių, rūtų ar rožių kerai; pagindinė verpiamojo ratelio dalis, į kurią įtaisomos kitos dalys.

Žemaitiškai kerė – tas pats kaip aukščiau, išskyrus atskilusi velėna; užakusi ežero pluta. (Dabart. Liet. Kalb. žodynas). Slyvos medis auga nuo 15 iki 20 pėdų aukščio.

R. Menendez Pidal, gretinęs šį žodį (ceruleum) su lot. cereola, bet žodžio prasmė nesutampanti, nes romėnai vartoja šį žodį balkšvos spalvos daiktams apibūdinti. Aš to žodžio nežinau, bet yra kitas panašus lotynų kalboje. Caeruleus (ir caerulus – neklasikinis žodis) mėlynas; mėlvas daugelyje atspalvių; dangiškai mėlynas, mėlynas kaip jūra, tamsiai mėlynas ir juodai mėlynas. Vartojamas daugiausia poetiškai. Taip pat galėjęs reikšti žalias, pav. pieva. Vėlesneje lotynų kalboje paprastai reiškė: tamsus, juosvas.

Daiktavardis caerula, orum – dkt. – mėlynė (dangaus, jūros). "Caeruleus" spalvos atžvilgiu galėjo atitikti sly-

Stalino Valdžios Paslaptys

/.....Atkelta iš 3 psl./

Pikelis pakartodavo kiekvieną Reingoldo žodį, bet tai darė be veidmainiško pasipiktinimo, tuo tarpu, kai Reingoldas savo užsidedimą tokiam aukštame laipsnyje apreiškė, kad kiekvienam pasidarė aišku, kad jis "persūdė" savo pramanyto nusikaltėlio vaidmenį.

Višinskis be jokių sunkumų galėjo sulipdyti savo perkūningą kaltinamąją kalbą prieš teisiamuosius, nes jie ne tik kad nesipriešino, bet dar kiekvienas jam padėjo pagal savo išgalę. Višinskis išliejęs ant jų įžiliausius kaltinimus, baigdamas sušuko: "Kai šunys pasiunta – juos reikia sušaudyti, visus kaip vieną sunakinti!"

Ketvirtą teismo dieną kiekviena auka pateikė NKVD savo "paskutiniojo žodžio" projektą. Ježovas asmeniškai juos peržiūrėjo ir pertaisė. Jis išmetė iš jų visa, kas minėjo teisiamųjų bendrąbiarbiavimą su Leninu ar jų nuopelnus Revoliucijai. Tai padaryta todėl, kad aplamai, teismo oficialiuose aktuose nebūtų nė mažiausios aliuizijos, kad kaltinamieji būtų bet kada dalyvavę Komunistų Partijos steigime, Spalio Revoliucijos ar Sovietų Respublikos kūrime.

Paskutinis žodis sudarė tragiškiausią viso proceso dalį. Siekdami savo šeimas ir tūkstančius savo politinių pasekėjų išgelbėti nuo Stalino keršto, senieji bolševikai ėjo iki kraštutinės savęs paniekinimo ribos. Žinodami Stalino sugebėjimą nesilaikyti duoto žodžio, jie stengėsi išpildyti, net pernelyg perpildyti, savo išpareigojimus, kad nedavus Staliniui mažiausio preteksto sulaužyti jiems duoto pasižadėjimo – parodyti jiems malonę, jei jie bendradarbiaus išsėnizuodami byla.

Mraškovskis pirmutinis pareiškė savo paskutinį žodį. Jis išdėstė praeities žmogus. Gimė caro laikmečio kalėjime, kuriame jo motina sėdėjo už revoliucinį darbą. Jo tėvas buvo darbininkas ir bolševikas. Jo protevis dalyvavo senojėje, vadinamoje Pietų Rusų darbininkų sąjungoje. Mraškovskis kaip tik stipriai ir rėmėsi šita savo tradicija kaip dalyvavęs Spalio revoliucijoje ir kovęsis pilietiniame kare Smirnov vadovybėje (Rodos, kokia ironija: tai buvo Mraškovskis, kuris tardymo "palaužtas" pagelbėjo NKVD "palaužti" savo seną karo tarnybos viršininką ir savo gerąjį draugą Smirnovą). Jis buvo ištiktas karo lauke sprogusios granatos smūgio, kuris atėmė jam gana daug sveikatos, bei nuo to ėgavo polinkį jaudintis, nuolat susierzinti, be rimto pagrindo karščiuotis. Dabar jis atsistojo tarti savo paskutinį žodį.

4 psl.

vos spalvą. Dabar romanų kalbose slyvą vadina: italų prugna (ir susina); isp. ciruela; port. ameixa; prancūzų prune; rumunų pruna. Lot. prunum (prunus – slyvmedis) yra iš graikų kalbos prounon. Ispanų "ciruela" yra iš žodžio ceruleum.

Greičiausiai, tai buvo kelto-iberų žodis, kurie kalbėjo lotynų kabos tarme.

3. Vardulies. Sakinys: "Vardulies qui nunc vocitatur castellae". "Vardulies", kurie dabar vadinami pilaitėmis".

R. Menendez Pidal aprašo jų atsiradimą šitaip. Kastilijos valstybės sienas sudarė kalnynai, ant kurių buvo pastatytos sargybinės pilaitės, kurios saugojo Kastiliją nuo priešų. Prieš 10 am. vadinę tas pilaites "vardulies", vėliau castellae. Lot. castellum – sutvirtinta vietovė, bunkeris; prietiltis; kalnė kaimelis; priebėga, pilaitė.

Autorė tapatina šį žodį su liet. varuoti – varais tvirti ir užuvarus – užvaras.

Užvaras 1. laukus nuo ganyklos skirianti tvora; 2. tvora ar akmenų pylimu aptverta vieta; 3. siauras ir ilgas žemės pylimas, sankasa; 4. per kraikubilio asus užkimas pagalyis. (Dabartinis Liet. Kalbos žodynas).

Germanų žodžiai yra artimesni "vardulies" kaip užvaras. Angliškai-to ward – saugoti, sergėti; the warden – sargas, sergėtojas; vok. der Wart (passenęs žodis, vartojamas tik sudurtiniuose žodžiuose) sergėtojas, sargas; der Wartturm – sargybos bokštas.

Norvegiškai: varde – veiksmazodis sergėti, saugoti; varde – daiktavardis 1. švyturys, beacon; 2. piramidiskai sukrauta akmenų krūva; cairn, marker of stones; 3. vieta sargybai; look out, place to keep watch; 4. ugnimi duodamas ženklas ant kalnų viršinių; signal fire on mountain tops.

Vardulies galėjo būti sudurtinis žodis. Dabar Norvegijoje "ulle" sudurtiniuose vietų varduose eina prasykaję žodžio: Ullerval – Oslo dalis; Ullensaker – apylinkė Aker-shuse; Ullensvång – apylinkė Hordalange. Ką reiškia "ulle" nepasakyta. Iš viso to galima spręsti, kad "Vardulies" yra germaniškas žodis su aplotyninta galūne.

Emilianų žodynėlio tyrimas.

Kiti aštuoni žodžiai yra iš "Vitae Patrum" varianto, aprašančio velnių nelabus darbus žemėje. (Glosas Emilianensas, Manuskriptas Nr. 60, San Millan vienuolynas, istorijos akademijoje). Autorė rašo apie manuskriptą: "Tai seniausias iš tiriamųjų tekstų. Kalbininkas ir istorikas R. Menendez Pidal datuoja jį 9 a. galo ar 10 a. pradžios. Tekste yra ranka atžymėti kai kurie lotyniško teksto vertimai į anuometinę Ispanijoje vartojamą kalbą. Ranka atžymėtų žodžių spėjama data esanti 10 a. viduryje".

1. Qui en fot. Sakinys: Quidam (qui en for) mo nacus (tur būt monacus) filius sacerdotis ydolorum...(Kazkoks vienuolis vaiduoklis šventiko sūnus...) Tyrinėjamas žodis yra qui en fot, kurio lotyniškas atitikmuo yra quidam. Tradicinė etimologija (žodžio kilmė) yra lot. qui, que, quod. Qui en – dabar rašomas vienu žodžiu: quien, be fot, bet pakeista reikšmė, t.y. santykinis įvardis, kuris, kitras, kas. Autorė quien sugretina su kilmininku "kieno" Dieveniskėse, Lazūnų ir Zietelos apylinkėse vartoja klausiamąjį įvardį kienas, kienas arklys, kieno arklio ir t.t. Toliau autorė sako, kad lot. quidam prasmė sutampa su kieno prasme, pav., "Kieno skylė, tas ir lopo". Lotynų žodynuose lot. quidam yra kita prasmė: quidam – kažkoks, kažkuris, kažin kas; angl. – a certain one, a certain person, a certain thing. Augsburgio taikoje 1555 m. nutarta: "Cuius regio, eius religio (kieno valdžia, to religija)". Tad "kieno", kilmininkas nuo kas, lygus lot. "cuius", kilmininkas nuo qui.

Jis pradėjo primindamas, kad būdamas 13 metų amžiaus buvo suimtas už revoliucinių atsisaukimų platinimą. Teisėjai ir prokuroras tuoj vieni į kitus prasmingai pasižiūrėjo ir duodančiai suprasti išmeigė į jį savo akis. Tačiau Mraškovskis neturėjo intencijos iškelti tamsiasias bylos paslaptis. Kai jis pastebėjo, kad prokuroras ir teisėjai apimti nerimo, jis juos nuramino paaiškindamas, jog jis nepalietė savo praeities revoliucinių nuopelnų, tikslu apginti save. Jis tenorėjęs įrodyti, kad ne tik caro generolas, kunigaikštis ar bajoras, bet net ir proletaras, toks kaip jis pats, galėjo pasidaryti kontrevolucionierius, jei jis nukrypo nors per vieną raidelį nuo bendros partijos linijos. Savo kalbos pabaigoje, Mraškovskis visiškai nusilenkė prieš Staliną. Jis baigė: "Aš išnykstu kaip partijos išdavikas, kaip išdavikas, kurį reikia sušaudyti".

Iš visų paskutinių žodžių Zinovjevo ir Kamenevo buvo idomiausi. Kamenevas prisipažino esąs padaręs visus jam primestus nusikaltimus ir atsisėdo. Staiga jis vėl atsistojo.

"Aš norėčiau pasakyti keletą žodžių savo vaikams", – tarė jis. "Aš negaliu kitu būdu į juos kreiptis. Turiu du vaiku: vienas yra karo lakūnas, kitas – pionierius. Turbūt jau viena koja stovėdamas karste, aš noriu jiems iš anksto pasakyti, kad visai nesvarbu koks bus teismo sprendimas, aš jį vistiek laikysiu teisingu. Nežvelkite atgal. Eikite pirmyn. Kartu su Sovietų liaudimi, sekite Staliną!" Jis atsisėdė ir ranka užsidengė akis.

Tada prabilo Zinovjevas. Iškart negalima buvo atpažinti tą auksaburnį, kuris savo kalba užhipnotizuodavo didžiausias auditorijas. Jis sunkiai alsavo ir padrikai kalbėjo. Tačiau per keletą minučių jis atgavo savo pusiau svyrą ir sugebėjimą. Jo kalba visais bruožais atitiko Kamenevo žodį. Jis taip pat save kaltino, gynė Partiją ir Staliną. Jis baigė kalbą silogizmu ir išvada, kurios forma buvo labiau panaši į gramodžišką literatūrinį Stalino stilių, negu į Zinovjevskąją. "Mano defektyvus bolševizmas", – sakė jis, – pavirto į antibolševizmą ir per trockizmą aš nuėjau į fašizmą. Trockizmas yra tai fašizmo rūšis ir zinovjevizmas yra trockizmo rūšis".

Pramanyti kaltinamieji taip pat tarė savo paskutinį žodį. Jie visi, išskyrus Olbergą, pareiškė teismui, kad jie nemano prašyti pasigailėjimo. Jiems buvo pažadėtas palankus traktavimas ir jie buvo išitinkę, jog jų gyvybei negresia pavojus.

Rugpjūčio 23-čią vakare byla buvo baigta ir teisėjai išėjo į pasitarimo kambarį. Pas juos tuoj nuėjo Jagoda. Nežiūrint to, kad sprendimas jau buvo seniai iš anksto paruoštas ir jo nuorašų paruošimas netruko daugiau kaip dvi valandas, teisėjai septynias valandas užtruko pasitarimų kambaryje. 2:30 iš ryto jie sugrįžo į teismo salę. Mirties tyloje teismo pirmininkas pradėjo skaityti sprendi-

ATIDUOTA SPAUSDINIMUI KNYGA

"LITHUANIAN SASHES"

Kaip buvo minėta, ši knyga spausdinama "Time Press Litho Limited" spaustuvėje, kurią paruošė dail. A. ir A. TAMOŠAIČIAI.

Šios knygos išleidimas yra brangus. LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS neturi pilnos sumos sumokėti už spausdinimą, todėl visiems nariams bei jų draugams siūloma šią knygą užsisakyti iš anksto, su nuolaida.

Atspausdinta knyga kainuos \$45,- /kanad./, neįskaitant pašto išlaidų, o už Kanados ribų – išvertus tą kainą JAV dolerio kursu ir primokant pašto išlaidas.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO nariams ir per juos iš anksto užsisakantiems bei sumokantiems knygos kainą, įskaitomos ir pašto išlaidos: Kanadoje – kan.

\$40,- už Kanados – JAV \$32.

Visi nariai prašomi dabar užsisakyti sau ir draugams šią idomią ir puošnią knygą ir tuo padėti knygą išleisti.

Užsakymuose reikia aiškiai įrašyti pavardę, vardą, pilną adresą, knygų skaičių ir sumokamą pinigų sumą. Šis pasiūlymas galioja ligi 1988 m. gegužės mėn. pabaigos. Užsakymus siųsti:

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS, 1573 Bloor St., West, TORONTO, Ont. CANADA, M6P 1A6.

LITHUANIAN SACHES yra tokio pat formato ir įrišimo, kaip "Lithuanian National Costume", jos apimtis 316 psl., iš kurių 164 psl. spalvoti juostų pavyzdžiais, o likusieji puslapiai tekstų – su juoda-balta iliustracijomis.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS iš anksto dėkoja užsisakantiems. LTI

mą. Po 15 minučių trukusio monotominio išvadų skaitymo jis priėjo prie paskirų bausmių. Pasigirdo šen ir ten nervingas kosėjimas teismo salėje. Pirmininkas palaukė, kol triukšmas visai nurimo. Tada jis išvardino vieną po kito visus kaltinamuosius ir, po ilgo luktėlėjimo, jis paskelbė, kad kiekvienas buvo nuteistas mirti sušaudant.

NKVD tarnautojai, kurie sudarė publikos sudėtį, žinodami politinių bylų procedūrą, tikėjosi, kad pirmininkas toliau paskaitys įprastus šiuos žodžius:

".... tačiau, atsižvelgiant į kaltinamųjų nuopelnus revoliucijai, teismas nutarė mirties bausmę pakeisti". Tačiau tokie žodžiai nebuvo paskaityti. Mirties sprendimas buvo galutinis. Auditorija tai pagyrė tik tada, kai pirmininkas iđėjo jo perskaitytą raštą į prieš jį esančią ant stalo bylą.

Tą valandą pasigirdo teismo salėje spiegiantis šauksmas: "Lai gyvuoja Marksas, Engelsas, Leninas ir Stalinas!" Šiuos žodžius šūktelėjo toks nedidelis, suveltai plaukais ir pasakiškai juodomis akimis vyras, vardu Lurije, jį pasigirdę visi.

Pagal sovietų įstatymus, asmenys nuteistieji mirti, turi teisę paduoti per 74 valandas malonės prašymą. Prigijusia taisykle, mirties bausmė buvo nevykdoma prieš sueisiant 74 valandų laikui, net ir tuo atveju, jei malonės prašymas buvo atmetas prieš šio laikotarpio galą. Tačiau senųjų bolševikų byloje šią taisyklę Stalinas sulaužė. Vos 24 valandoms praėjus po teismo sprendimo paskelbimo, Maskvos rytmetiniai laikraščiai paskelbė oficialų pranešimą, kad visiems 16-kai bausmė įvykdyta: jie sušaudyti.

Vienai savaitei praėjus, Stalinas išskė Jagodai ir Ježovui parinkti 5000 aktyvesnių, buvusios opozicijos narių, laikomų koncentracijos stovyklose ar tremtyje, ir juos slaptai sulikviduoti. Tai buvo pirmutinis atsitikimas Sovietų Sąjungos istorijoje, kad masinė egzekucija buvo įvykdyta net be pakaltinimo formalumo.

Po vienerių metų, Stalinas vėl išskė sušaudyti tuo pačiu būdu kitus 5000 opozicinių. Kiek sykių tas įsakymas buvo pakartotas, aš nežinau, nes 1936 metais rudenį išvykau į Ispaniją eiti patarėjų pareigų prie Respublikonų vyriausybės. Gyvendamas užsienyje aš nebegalėjau iš arti pasekti senųjų bolševikų antrosios ir trečiosios bylos. Bet patyriau daug vertingų užkulisinių faktų apie tas dvi bylas iš NKVD valdininkų, atvykstančių tarnybos reikalais į Ispaniją ir Prancūziją.

Kaip aš išdėčiau pirmosios bylos istorijoje, Stalinas pradėjo savo smurto planą prieš bolševikus vykdyti, išgalvodamas kaltinimą, kad jie ruošė samokslą nužudyti jį ir kitus Politbiuro narius. Kad toks mestas kaltinimas atrodytų įtikimas, jis išskė Jagodai suorganizuoti Kirovo nužudymą ir šio nusikaltamojo darbo kaltę primesti Zinovjevui ir Kamenevui. Tokį pat metodą Stalinas panaudojo ir antrajai bylai. Tardytojais per kelias savaites stengėsi įtikinti kalinius, kurie buvo parinkti kaip kaltinamieji, kad jie nebus sušaudyti, jei jie palaikys tą sumanytą konspiratyvią istoriją. Po kiek laiko tardytojai gavo instrukcijų, sustabdyti tardymą. Kelioms dienoms praėjus, tardytojams buvo įsakyta susirinkti pas Molchanovą, NKVD Slaptojo Politinio departamento galvą, svarbaus pasitarimo.

Molchanovo instrukcijos skambėjo lyg bepročio kliedėjimai: susirinkusiems buvo įsakyta pareikalauti iš suimtųjų Lenino draugų prisipažinti, kad jie sudarė samokslą paimti valdžią su Vokietijos ir Japonijos armijų pagalba ir atstatyti kapitalizmą Sovietų Sąjungoje. Stalinas sitokį staigų pakeitimą įvedė todėl, kai jis patyrė, jog pirmutinė byla sukėlė sovietų darbininkams gilią simpatijos sušaudytų lyderių atžvilgiu ir pagailėstavimą, jog seniems bolševikams nepavyko nuversti jo despotiško režimo.

Antroji 17-kos kaltinamųjų byla buvo inscenuota Maskvoje 1937 metais sausio mėnesį. Piatakovas, Radekas ir Sokolnikovas buvo svarbiausieji kaltinamieji.

Asketiškasis Piatakovas

Grigorij ("Jurij") L. Piatakov buvo iš visos partijos talentingiausias ir labiausiai gerbiamas žmogus. Spalio revoliucijai prasidėjus, jis tebuvo 27 metų amžiaus, bet jau prieš tai jis buvo 12 metų dalyvavęs revoliucinėje veikloje. Kai revoliucija baigėsi pergale Ukrainoje, Piatakovas ten tapo pirmuoju sovietų valdžios prezidentu. Pilietinio karo metu jis buvo vienas iš žymiausių Raudonosios armijos vadų ir organizatorių. / bus daugiau /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠVILIOJE)

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĘS IŠSIŽA-
DA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI
Dr. Gv. Valančius

PRO PATRIA

Už tave, už tave mylimoji
Gintariniais krantais Lietuva,
Mes išėjom į kovą nelygią
Ir prigerėm kraują Nemune.

Dėl tavęs karštas kraujas tekėjo,
Jaunais kūnais nuklojom laukus...
Geso akys, o broliai tikėjo
Kad rytojus ateis mums šviesus.

Klaipėda
Turgaus gatvė.
Apačioje-
prekiniai laivai
uoste

TOBULĖJA KLAIPĖDOS OPEROS TEATRAS

Šis Teatras veikia jau
30 metų. Yra pastatęs eilę
operų, operėlių ir vokalinių
žanro spektaklių. Di-
džiausią, tačiau, dėmesį
kreipia į operų ir operėlių
pastatymų tobulinimą. Ko-
lektyvą sudaro mėgėjai:
inžinieriai, medikai, pedago-
gai, darbininkai ir aukštųjų
muzikos mokyklų auklėti-
niai.

1986/87 m. sezono laiko-
tarpiu buvo pastatyta Ros-
sini muzikinė komedija "Ve-
dybų vekselis", Offenbach'o
opera "Hofmano pasakos".
Režisavo G. Aviežienienė,
E. Savukynaitė, dekoracijas
sukūrė O. Ronkaitienė, D. Va-
nagienė ir L. Černeckaitė.
Pastebima šio Teatro pa-
žanga rodo, kad netrukus
pereis į profesionalų veika-
lų atlikimą.

• 1932 m. rugpjūčio 11
d. Haagos teisme buvo
baigta Klaipėdos byla. Teis-
mas pripažino Lietuvos su-
verenumą Klaipėdos Krašte.

• Tradicinė Kompozitorių
Sąjungos šventė "MUZIKOS
RUDUO-87", kaip ir kas-
met, prasižėmė Druskinin-
kuose, prie M.K. Čiurlonio
paminklo.

Kompozitorių G. Vana-
gaitei už muzikos kūrinis
vaikams buvo įteiktas "Kul-
tūros Barų" žurnalo prizas.
Šventės dalyviai- kompo-
zitoriai, muzikologai, solis-
tai ir atlikėjų grupės aplan-
kė su koncertais Marijampo-
lės (vad. Kapsuko) ir Rasei-
nių apylinkes.

• VILNIAUS Muzikos Klu-
bas Profsąjungų Rūmuose
surengė festivalį "Blues
Forum-87". Čia dalyvavo
svečiai iš Suomijos- Joensu
miesto grupė "House Ro-
ckers" ir Pabaltijo, Lenin-
grado, Tbiliso grupės.

Neišspręsta kurjoziška
problema: kaip pavadinti

amerikiečių juodųjų Harle-
me sukurtas ir plačiai pa-
plitusias ir vis toliau tebe-
sivystančias ilgesingas pro-
testingas godotes, žinomas
trumpu vardu "blues"? Pa-
garsiai išvertus- ar rašyti
"bluzai" ar "bliusai"- lietu-
viškai skamba komiškai,
tuojau pat prisimeni blu-
zes arba blusas...

ŠEŠKINĖJE, naujame Vil-
niaus priemiestyje baigiama
statyti 10-toji miesto poli-
klinika. Ją galės naudoti
šeškinės, Pašilaičių, Justi-
niškių(o vėliai ir Fabijo-
niškių) gyventojai.

Poliklinikoje veiks vaikų,
suaugusių ir fizioterapijos
skyriai. Per parą galės,
kaip rašoma, apsilankyti
3200 pacientų.

• 20 metų išlaukė žinomo
lietuvių rašytojo rankraštis
romano "Juodųjų Eglių Ša-
lis", kol buvo galų gale,
"glasnost sąlygomis" at-
spausdintas tik dabar, "Per-
galės" žurnale.

SALDŽIŲJŲ BULVIŲ GAMINIAI

(6 porcijos)
4 vidutinio dydžio bulvės,
virtos, nuluptos ir sutar-
kuotos (apie 2 puodeliai)
1 puodelis rūgščios grietinės
1 - " - miltų
1 šaukštas apelsinų sunkos
2 - " - tarkuotos apelsi-
nų žievės
1/4 šaukštelio muškato
(nutmeg)
1/2 šaukštelio druskos
1/8 - " - maltų pipirų
1 puodelis aliejaus (riešuti-
nio arba "safflower")
1 šaukštas malto cinamono,
pagal norą
1/2 puodelio cukraus pud-
ros, pagal norą

Į erdvą indą sumaišyti
bulves su rūgščia grietine.
Pridėti gana miltų, kad
pasidarytų tešla. Įmaišyti
apelsino sunką ir priesko-
nius. Minkyti 2 minutes.
Iškočioti labai plonai, su-
pjauštyti biskvitų formomis.
Įkaitinti aliejų ir jame pa-
virtinti apie 5 min. biskvitus.
Nusausinti ant popieriaus.
Norint, kol karšti plokštai-
niai- pabarstyti cukraus
pudra.

SALDŽIOS BULVĖS KREOLIŠKAI

6 vidutinio dydžio bulvės,
nuluptos ir plonai suraiky-
tos
2 puodeliai kapotų indišku
(pecans) riešutų
1/2 puodelio rudo cukraus
1/4 - " - užvirinto karš-
to vandens
1/4 puodelio sviesto
1 - " - duonos džiovė-
sėlių
2 šaukštai romo arba 1
šaukštelis romo ekstrakto

Sudėti suraišytas bulves

į indą su vandeniu (tiek,
kad jas apsemtų). Pavirti
5 minutes, nusunkti. Leng-
vai ištepti riebalais kepimo
indą (stiklinį). Sudėti pakai-
tomis sluoksniais bulves
ir riešutus.
Sumaišyti rudą cukrų
ir vandenį mažame indelyje,
ir pavirinti 3-4 minutes.
Pridėti sviestą ir romą, ir
maišyti iki sviesto ištirps.
Užpilti ant bulvių. Pabars-
tyti paviršių su duonos
džiuvėsėliais. Kepti 350°
karštyje 1 valandą.

SKANŪS MĖSOS GURGULAI

(6 porcijos. Paruošimas
20 min., virimas 20 min.)

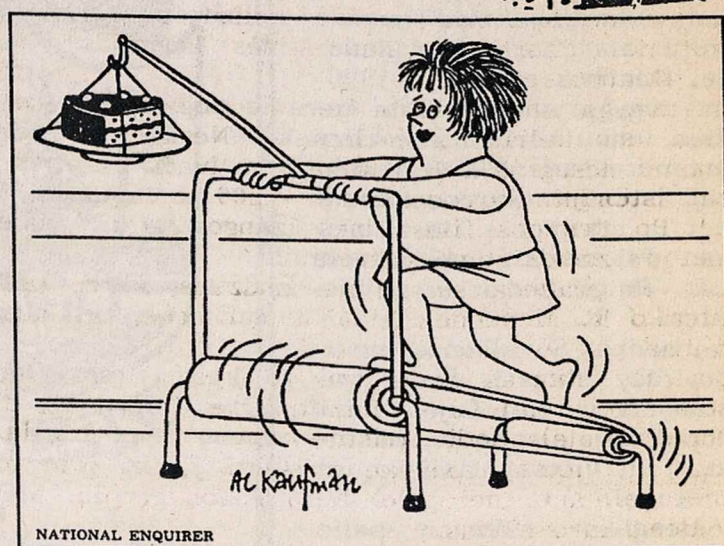
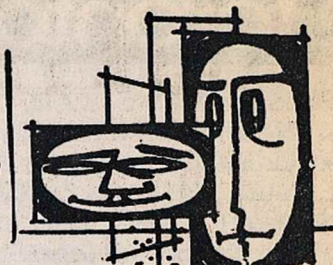
1/4 puodelio kapotų svogū-
nų, 3 šaukštai sviesto,
2 šaukštai miltų,
1 kiaušinis
1/2 svaro maltos mėsos-
jautienos ir tiek pat ver-
šienos
3/4 šaukštelio druskos, tru-
putį pipirų
4 šaukštai lengvo kremo
arba pieno
1 skardinėlė jautienos "con-
somme".

Pakepinti svogūnus su
1 šaukštu sviesto. Atidėti.
Sumaišyti jautieną ir ver-
šieną su druska ir pipirais.
Vidutiniame inde sumaišyti
miltus, kiaušinį ir kremą
ar pieną, pridėti pakeptus
svogūnus ir mėsą. Suminky-
ti į 2 cm. didumo gurgulus
ir pakepinti juos su 2 šauk-
tais sviesto. Nusunkti rie-
balus. Pridėti "consomme",
pakaitinti neuždengus indo
ant lengvos ugnies 15 mi-
nucių.

Paruošė S M A L I Ž Ė

KREVI VEIDRODŽIAI

PREKIŲ STILIUMI

Vienas arabas sako kitam alyvos šaltinio savinin-
kui:

- Darykim, kaip amerikiečiai daro: nepakelkime
kainų, tik gaminkime mažesnes statines.

KAS YRA KOMUNISTAS? KAS ANTIKOMUNISTAS?

Klausimas: Kas yra komunistas?

Atsakymas: Tas, kuris skaitė Markso ir Engelso
raštus.

Klausimas: O kas yra antikomunistas?

Atsakymas: Tas, kuris skaitė Markso ir Engelso
raštus ir juos s u p r a t o .

RESTORANE

Gal galit pasakyti, kaip dažnai keičiate
staltieses? - klausia vyras padavėjos, žiūrėdamas į didelę
dėmę staltiesęje.

- Nežinau, aš čia tik 2 mėnesiai kaip dirbu...

KĄ GAMINA IŠRADINGIEJI JAPONAI ?

Gabūs ir darbštūs japonai jau yra sugalvoję eilę
įdomių produktų. Štai keletas jų, netrukus pasiekiančių,
kaip rašoma, ir Amerikos kontinentą.

- Ultragarso veikiančios skalbimo mašinos. Šie aparatai
per vandenį paleidžia ultragarso bangas ir skalbinius, pa-
naikindamos nešvarumus. Nereikia muilo, sunaudojama
1/3 mažiau vandens ir 1/6 mažiau energijos. Baltiniai
svaresni, negu plaunant paprastoje skalbimo mašinoje
su muilu.

- Dantų higienai pritaikintą kramtomąją gumą, kuri
skirta apsaugoti dantų smegenis nuo bakterijų.

- Magnetizuotos plastikinės kortelės, kurias galima nau-
doti vietoje pinigų, ilgųjų greitkelių ar tiltų mokesčiams
vietoje pinigų.

- Trijų dimensijų video sistemos aparatus pradėjo gam-
inti Sanyo Electric bendrovė. Žiūrovai tik turės dėvėti
specialius akinius sekant programas.

- Oro užuolaidos atskirti rūkančius nuo nerūkančiųjų
jau gaminamos ir vartojamos Nippon Air Curtain Bendro-
vėje, aerodromuose, restoranuose ir didžiuose apsipirki-
mo centruose.

- Seiko Bendrovė sugalvojo gaminti baterijas tokio
plonumo, kaip kredito kortelės. Jos tinkamos vartoti me-
dicinos instrumentuose, žaisluose, kameroje, laikrodžiuose
ir kt.

Šios rūšies baterijos duoda dvigubai energijos, ne-
gu paprastos, veikia ilgiau už dabartines ir užima labai
mažai vietos.

Nepriklausomos Lietuvos

NAMŲ REMONTO VAJUS

REIKALINGA \$15,000

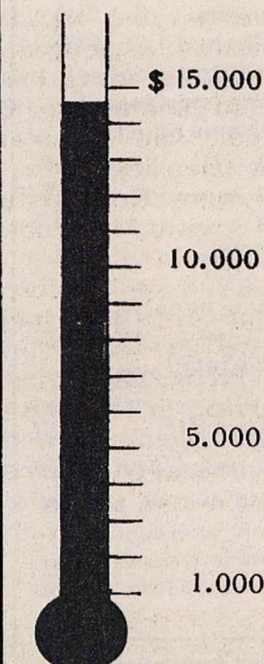
MALONŪS "NL" SKAITYTOJAI,-

Prašome pasinaudoti žemiau

esančią atkarpą ir ją

atgal atsiųsti "NL" adresu:

7722 GEORGE ST. LASALLE, P.Q.
H8P 1C4, CANADA

Mr. Mrs.

Adresas

Siunčiu už "NL" PRENUMERATĄ 198 m. dol.
"NL" NAMŲ REMONTO VAJUI dol.

A. A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 523-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS.
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

Ateik į lietuvių A.A. (Alcoholic Anonymous)
grupės susirinkimą. Susirenkame kiekvieną
trečiądienį, 7722 George St. La Salle, Que.
8 val. vakare.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Dainiui L.: 768-9606; Jonui R.: 337-8637

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties

Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

PRISIMENAME KAD:

- Nepriklausomos Lietuvos vyriausybė buvo kreipusis į Tautų Sąjungą, prašydama išspręsti Lietuvos-Lenkijos bylą. Tautų Sąjungai pareikalavus, lenkai vėl pasiūlė lietuviams tartis Suvalkuose. Derybos prasidėjo 1920 m. rugsėjo mėn. 30 d. Tačiau lenkų kariuomenė derybų metu sudavė keletą stiprių smūgių mūsų kariuomenei ir atkirto ją ties Varėna. Tai sudarė pavojų ne tik Vilniui, bet ir visai Lietuvai.

Lenkai Suvalkuose buvo pasirašę sutartį, kuria nustatoma demarkacijos linija nuo Prūsų sienos iki Bastūnų, ir Vilnius paliekamas Lietuvai.

Betgi - 1920 m. spalio 8 d. "sukilęs" lenkų generolas Želigovskis su kariuomene puolė Vilnių nuo Lydos pusės.

- 1931 m. spalio 15 d. Lietuva laimėjo Haagos Teisme bylą su lenkais dėl Lentvario-Kaišiadorių geležinkelio linijos atidarymo.

VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ SĄJUNGOS CENTRO VALDYBA, po posėdžio Paris, Ontario, 1987 m. Priekyje klūpo Stepas VARANKA; stovi iš kairės: Vytautas GURKA, Bronius SAPLYS, Albertas Misiūnas, c.v. pirmininkas, Petras CESNULIS, Genė BULOTIENĖ ir Jeronimas CICEŅAS. Nuotr. St. Varankos

• LAPKRIČIO 28-29 d.d. - Kultūrinės paskaitos (žiūr. skelb.). Rengia LN Kultūrinė Komisija.

• GRUODŽIO 5 d. - KLF 35 m. Sukakties Baliaus. Rengia KANADOS LIETUVIŲ FONDAS.

• GRUODŽIO 6 d. - LN Kultūrinės Komisijos paskaita.
• GRUODŽIO 13 d. - Vaidinimas. Pasirodo Toronto Teatro Grupė AITVARAS.

• GRUODŽIO 24 d. - KŪČIŲ VAKARIENĖ. Rengia LN ir Visuomeninės Veiklos Komitetas.

• GRUODŽIO 31 d. - NAUJU METŲ SUTIKIMAS - LN ir Visuomeninės Veiklos Komitetas.

• Vyksta dažymo ir valymo darbai LN-se, kurie bus baigti prieš 35-mečio balių Taigi, iki š.m. pabaigos LN patalpose vyks įdomios ir vertingos programos.

VISI TAUTIEČIAI MALONIAI KVIEČIAMSI ATSLANKYTI Į

VILNIAUS DIENĄ

š.m. LAPKRIČIO mėn. 29 d. SEKMADIENĮ 3:30 val. p.p.

TORONTO LN KARALIAUS MINDAUGO MENĖJE

1573 Bloor St. W., M6P 1A6

PROGRAMOJE:

- Toronto MAIRONIO mokyklos mokinių pasirodymas.
- Birutės KEMEŽAITĖS, "Tautos Gyvybės" redaktorės žurnalo Čikagoje, paskaita: "Nesibaigianti kova dėl Vilniaus".
- Toronto Lietuvių Vyrų choras ARAS, vadovaujamas muz. sol. dir. Vaclovo VERIKAIČIO,
- Sol. Rimas STRIMAITIS ir muz. Jonas GOVEDAS.

ĮĖJIMAS: \$5.00. Bilietai gaunami tik prie įėjimo.

RENGĖJAI: Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga Kanadoje ir Toronto Lietuvių Namų Kultūrinė Komisija.

• LAPKRIČIO 22 d. LN patalpose vyks Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimas. Rengia VLADO PUČVIO ŠAULIŲ KUOPA.

• RAMBYNO ir ŠATRIJOS skautų tūntai šventė Lietuvos Skautų Sąjungos įsteigimo sukaktį lapkričio 8 d. specialia sueiga ir organizuotu dalyvavimu mišiose.

RUOTĖS vyksta jaunučiams iki 12 m. - pirmadieniais 6 val.v., o jaunučiams nuo 12-16 m. (jauniams B) - trečiadieniais 7:30 v.v. Trenirės - Rimas Miečius.

• AUŠROS krepšininkai - York krepšinio lygoje laimėjo dvi rungtynes: prieš I.C.C. Blues 88:75 ir "Hot-spurs" 81:68 taškais. Prisikėlimo Parapijos salėje KREPŠINIO TRENI-

• KAPINIŲ LANKYMO Diegėnų, per VĖLINES, Lietuvių Kapinėse dalyvavo tūkstantinė minia iš Toronto ir apylinkių Mišias koncelebravo 6 kunigai. Pamaldos baigtos Lietuvos Himnu.

Gunda Adomaitienė

NEORTODOKSINIS ŽVILGSNIS Į LIETUVIŠKĄ IŠEIVIJĄ

Toronto LIETUVIŲ NAMAI pasižymi ne tiktais linksmais parengimais, bet ir įvairiomis paskaitomis, kur gvildenama rimtos, mums svarbios temos.

Š.m. spalio mėn. 10 d. atvyko svečias iš Floridos - Vilijus Bražėnas - su turtinga ir sudėtinga paskaita "Neortodoksinis žvilgsnis į lietuvišką išėiviją". Šioji paskaita pasirodė esanti labai patriotiška ir aktuali lietuviams. Kaip buvo minėta skelbime, paliesta įvairūs kovos keliai į Lietuvos laisvę ir šiek tiek kritikos apsnūdusiems mūsų politikos veiksmams. Neįmanoma visos ilgos paskaitos atpasakoti, todėl suminėsiu tik svarbesnes prelegento mintis savais žodžiais/.

Vilijus Bražėnas šalia žurnalizmo, turi daugiau talentų: yra buvęs solistas, autorius kelių knygų /rašė feljetonus/, redaktorius kelių laikraščių, aktyvus skautijoje, bendrai dirbęs įvairiose politikos ir kultūros baruose. Paskutiniu laiku daugiausiai susikoncentravęs kovoti spauda ir gyvu žodžiu prieš pasauliui grėsiantį komunizmą. Paskaitininkas, trumpai apžvelgęs globalinę politiką, pareiškė savo nuomonę, kad komunizmas palaipsniui pradeda netekti savo reikšmės. Kai kurios Afrikos valstybės jau nusisuko nuo jo, o tai veikia mūsų naudai. Mes šiandien, kaip niekada, dalyvaujame grumtynėse tarp gėrio ir blogio, - sakė V. Bražėnas, - niekada nebuvo toji kova taip aiškiai išryškėjusi, kaip šiais laikais. Jau yra buvę pasaulyje tokių "liberalų", pasaulio lygintojų (be komunistų), kur buvo siūlyta panaikinti pasaulio valstybes ir tautas, tikybas ir bet kokią moralę. Tai būtų, esą, laimingiausias gyvenimas. Kas jie tokie, taip mąstantys - sunku įsivaizduoti, bet jie tikisi iš tokios žmonių - gyvulių masės - naudos.

V. Bražėnas pataria, kad mes neturime bijoti garsiai kalbėti prieš blogį, ypač komunizmą, dėl kurio mes tiesioginiai kenčiame, kaip tauta. Iki šiol lietuviai (ir kiti pavergtieji), per daug tylūs, bijantys viešai kalbėti. Pasirodė, kad ir būdami imigrantai, mes turime teisę

PAGERBDAMI MIRUSIŲ, AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI

Mirus brangiam lietuviui, a.a. inžinieriui LEOPOLDUI BALSUI, torontiškiai ir svečiai aukojo Kanados Lietuvių Fondui: po \$50,- Stasys ir Elena Kerai, G. ir H. Lapai, dr. A. Pacevičius, L. ir L. Adomavičiai, D. Sonda; po \$25,- V. ir I. Ignaičiai, V. ir L. Nakrošiai, V. Katelė, V. Anyšienė; po \$20,- Jonas Poška, R. P. Budrevičius, V. Matulaitis, I. Kondratienė, J. Janušas, L. Tamošauskas, V. Kulnys, V. Balsys, B. Ščepanavičius, V. ir V. Dargiai, J. Lukošius, I. Rimšaitė, H. Stepaitis, S. Čepas, J. ir L. Valevičiai, R. Žiogarys, J. ir Irena Meiklejohn, Elena Jaškus, V. Skirgaila, A. K. Vaičiūnas, Jonas Novog, K. Lukošius, \$15,- V. Matulevičius; po \$10,- M. J. B. Žekai, B. Sapijonienė, P. V. Jankaičiai, K. Gaputis, G. Baltaduonis, H. G. Chvedukai, O. Krygeris, V. Šližys, A. Aperavičienė, I. Pundžiuvienė, Petras ir Erika Šernai, B. Stundžia, Feliksas Mockus, E. Staitis; \$5,- J. Skilandžiūnas.

Padėka visiems aukojusiems už tokią reikšmingą sumą - \$1.000,- Mirusiojo atminimui. K.L.F.

š. m. LAPKRIČIO mėn. 28 d. ŠEŠTADIENĮ

7 val vak.

Toronto Lietuvių Namų salėje

žurnalo "Tautos Gyvybė" redaktorė BIRUTĖ KEMEŽAITĖ skaitys paskaitą tema:

"KRITIŠKAS ŽVILGSNIS Į IŠEIVIJOS SPAUDĄ".

Joje bus apžvelgiama išėivijos spauda, kryptis bei ateities perspektyvos.

Po paskaitos bus atsakoma į klausimus.

Visi suinteresuoti lietuviška spauda, kviečiami dalyvauti.

ĮĖJIMAS : laisva auka.

Toronto LN Kultūrinė Komisija

savo nuomonę reikšti ir norint sulaukti gerų rezultatų, reikia garsiai šaukti apie mūsų tautos okupaciją. Laisvės Lietuvai nebus, kol visi (ypatingai amerikiečiai) nežinos apie Lietuvos laisvinimo bylą, kokia buvo ta Lietuva anksčiau ir kokią žalą pavergtėjai ten daro. Amerikiečiams dar vis neaiškus klastingo komunizmo veidas, jie tiki nusiginklavimo derybomis. Be to, jie sąmoningai šelpia komunizmą, parūpina aukštąją techniką, maisto ir t.t. Tam darbuojasi specialii klika, palanki komunizmo idėjai; jie dirba pusiau slapta ir lengvai suklaidina kitus, mažiau suprantančius komunizmo tiklus.

Mūsų vyriausybės sluoksniui Kanadoje (pabrėžė prelegentas), yra NDP, kurie siekia patekti į Ottawos federalinę valdžią, o tada jie galbūt greičiau pasikviestų iš SSSR talkininkus, iš Kubos Castro ir kt. Jie nesistengia ieškoti draugystės su JAV. Daug yra ir eilinių piliečių, linkstančių kairėn: jie JAV laiko didesniu priešu, negu Sovietų Sąjungą ar Kiniją, ar Kubą. "Jūs Kanada atsidurtų dideliame pavojuje", - sako V. Bražėnas. Todėl patartina ir lietuviams budėti ir stebėti, kurion kryptin slenkia politika ir jausti pareigą kovoti. Kandidatus į valdžios viršūnes renkantys, reikia būti akylais, kad jų pažiūros nesikryžiuotų su mūsų interesais. Mes - baltiečiai, ukrainiečiai ir kitų pavergtų tautų imigrantai - nemėgstame, arba tiesiog bijomės politikos. Bet mūsų gyvenimas tampa prištis su politika. Mūsų kultūrinė veikla labai girtina, - sako V. B., - bet jos nepakanka sėkmingai kovoti su komunizmu. Kultūrinė veikla - yra tik viena dalis kovos Lietuvos išlaisvinimo byloje. Jei tik apsiriboti kultūrine veikla - koks būtų tikslas išlaikyti kalbą, papročius ir t.t., jei nesitikima atgauti tėvynę? - perspėja V. B.

Šiaip ar taip, mes vistiek turime savo lietuvišką pažiūrą į politiką, tik savo kovos bylą reikia išnešti iš savo parapijų toliau ir garsinti, ieškoti pagalbos tarp svetimųjų, valdžios ar šiaip įtakingų politikierių sluoksnių.

Mūsų susibūrimai labai naudingi ir reikalingi pasitarti, kas ir kur reikia atlikti, pasiskirstyti pareigomis ir veikti viešai tarp kitataučių. Kiekvienas sugebėtų šį tą atlikti, pav., net senieji tautiečiai noriai išnešiotų propagandos lapelius, pasirašytų svarbius laiškus, tik reikia, kad kas organizuotų tą darbą. Užsidarę savo tarpe, sako V. Bražėnas, - mes toli nenueisime, tai jau esame patyrę praityje.

Taip pat mums svarbu (ypač politikoje) atskirti draugus nuo priešių. Yra atvejų, kur komunizmo puoselėtojus lietuviai kviečiasi paskaitom. Daugiausiai - nežinodami, užtai reikia sužinoti, kokia tų įtakingų žmonių praeitis ir užnugaris prieš kviečiant, kad jie būtų palankūs mūsų kovai už tautos laisvę. Dažnai esame susižavėję ugningais kalbėtojais, nežinūrnt ką jie kalba. / b.d./

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai, gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

7 1/2% už 90 dienų term. indėlius
7 1/2% už 6 mėn. term. indėlius
7 1/2% už 1 metų term. indėlius
7 1/2% už 2 metų term. indėlius
8% už 3 metų term. indėlius
9% už GIC 1 m. garant. inv. paž.
9 1/4% už GIC 2 m. garant. inv. paž.
8% už pensijų planą (var. rate)
8 3/4% už 1 m. term. pensijų planą
8% už pensijų fondą RRIF (v.r.)
6% už taupymo s-tas
5 1/2%-7% už kasd. palūk. s-tą
4 1/2%-5 1/2% už kasd. pal. čekių s-tą

IMA:

už asmenines paskolas nuo 10 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2%
2 metų 11%
3 metų 11 1/4%
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 1/2%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 64 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santautų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos. (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

TELEFONAS: 532-1149

TAUPYK IR SKOLINKIS PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME

TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 7 1/4%
180-364 d. term. ind. 7 1/4%
1 metų term. indėlius 7 1/2%
2 metų term. indėlius 8%
3 metų term. indėlius 8%
1 metų GIC-met. palūk. 9%
2 metų GIC-met. palūk. 9 1/4%
3 metų GIC-met. palūk. 9 1/4%
1 metų GIC-met. palūk. 8%
RRSP ir RRIF (pensijos) ... 7 1/2%
RRSP-1 metų term. ind. 8 1/2%
Specialią taup. s-tą 7%
Taupomąją sąskaitą 6%
Kasd. pal. taupymo sąsk. 7%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 5 1/4%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo 11%
Sutarties paskolas nuo 11%
Nekiln. turto paskolas: su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/4%
2 metų 10 3/4%
3 metų 11%
Su keičiamu nuosimčiu 1, 2 ir 3 metų 9 1/4%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santuokos laikotarpį, čekių ir taupymo sąskaitose.

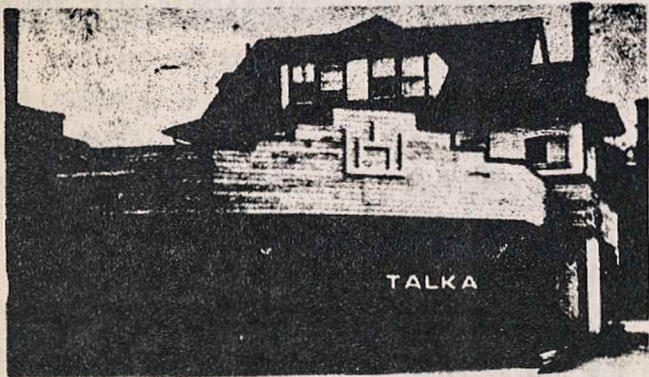
Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI VIRŠ 35 MILIJONŲ DOLERIŲ

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

TALKA

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
"TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 26 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

Indėlius (P.C.A.) 3%
santaukas 5.75%
kasdienines palūkanas
už santaupas 5.25%
term. indėlius 1 m. 9.50%
term. indėlius 3 m. 10 %
reg. pensijų fondo 6.50%
90 dienų indėlius 8.25%
(minimum \$5,000)
Reg. pensijų 1 m. 8.5%

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask. 11%
asmeninės paskolos 12.50%
Nemokamas pilnas čekių
patarnavimas
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaupų
dydį iki \$ 2,000
Nemokama asm. paskolų
drauda iki \$ 25,000

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadieniais - nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadieniais - nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadieniais - nuo 9 val. r. iki 12 val. r. Liepos - rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

PALAIMINTOJO JURGIO MATULAIČIO AKADEMIJA PRISIMINUS

Kiekvienas prasiskleidęs gėrio grūdelis kelia džiaugsmą. Džiugi buvo Palaimintojo JURGIO MATULAIČIO AKADEMIJA - Jo pagerbimas. Didelė palaima gebėti kartu džiaugtis, kartu guostis. Montrealio lietuvių kolonija tai daro. Į akademijos ruošą jungėsi abi parapijos. Buvo malonu, kad abiejų parapijų komitetų pirmininkai dalyvavo procesijoje, mišių metu nešė auką ir surinko sekmadienio aukų vokelius. Tai yra vienybės reiškiniai. Vienybės brandina jėgas.

Į akademijos renginį jungėsi daug gerų širdžių ir rankų. Norėtume visus išskaičiuoti ir visiems padėkoti, bet tai nelengva, kad ko nepamiršus.

Gili padėka Aušros Vartų Parapijos klebonui kun. J. Aranauskui, S.J., už nuoširdų pritarimą ir padėsinimą tokių renginių ruošai bažnyčioje ir salėje. Tėv. J. Kubiliui, S.J., už pamaldas ir išsamų pamokslą.

Kokios išskilmės būtų be choro! Tikrai gražiai jis giedojo. Ačiū chorui ir sol. A. Kebliui už nuoširdumą, kai teko tartis dėl giesmių repertuaro. Muz. A. Stankevičiaus tą dieną nebuvo, chorui vadovavo - grojo ir dirigavo Mme M. Roch - ačiū jai. Gražiai pasireiškė procesija, taip elegantiškai vedama Otto Romo. Tomukas Išganaitis ir Adomukas Drešeris rimtai atliko tarnybą, nešdami žvakes, nors Adomuko žvakė buvo beveik didesnė už jį, bet jis tęsė - ačiū.

Salėje keturias giesmes pagiedojo sol. Gina Čapkauskienė, kuri savo talentą paaukojo Palaimintojo Jurgio Matulaičio garbei ir dalyvių dvasinei atgaivai, neimdama jai teisėtai priklausančio honoraro. Solistei nuoširdi padėka.

Kas dalyvavo, galėjo pajusti, kad renginio siela ir gyvybė buvo Parapijos Tarybos pirmininkas Albinas Blauzdžiūnas. Jis spėjo būti, kur tik reikėjo. Kur neužteko jo dviejų rankų, pasikvietė sumanius talkininkus: A. Čepulį, P. Girdžių, A. Keblių. Gili padėka, kad jie kviečiami atsilipti ir nuoširdžiai jungėsi į darbą. Ne tik jie, bet ruošiant stalus, talkino R. Krasowski, N. Bagdžiūnienė ir A. Keblys nenusisuko nuo jokio reikalingo darbo.

Salėje programos metu buvo paminėtos Montrealyje dirbusios ir jau mirusios Seselės, o jų yra šešios. Paminėtos čia dirbusios ir tebedirbančios. Ačiū A. Blauzdžiūnui už specialų prisiminimą mūsų brangios Seselės ligonės C e l i n o s. Ji Montrealyje gražiai ir ilgai dirbo su vaikučiais, o dabar daugelį metų didelis ligonis, bet dažnai prisimena montreališkumą. Ačiū visiems, kas prisimins ją maldose, kad Dievas stiprintų tokiam sunkiam aukos kelyje.

Po viso, kas buvo atlikta bažnyčioje ir salėje, dalyviai buvo praalę. Tada ant stalų atsirado įvairūs patiekalai, paruošti Janinos Blauzdžiūnienės su talkininkėmis: E. Baršauskiene, M. Girdžiuvienė, M. Morkūniene. Jos negailėjo laiko nė nuovargio. Maisto ruošą gali suprasti tik tie, kurie ruošia jį parengimams - porai šimtų burnų. J. Blauzdžiūnienė dienomis buvo darbe, o vakarais atliko paruošiamuosius darbus, o tai trukdavo iki vėlyvo vakaro. Nėgana sotaus maisto, dar reikia kavos ir skanių kepsnelių. Lietuviškos "ponškos" - spurgos atsirado M. Girdžiuvienės dėka, o žagarėliai M. Vaupšienės ir jos sesutės pagaminta. Tai ilgi darbai ir nemaža kainuoja, o padaryta be atlyginimo. Šalia to, eilė moterų dovanojo savo gamybos skanumynų - dovanos nepalyginant skaniau, negu pirktiniai.

Dėkojame rūpestingom patarnautojom prie stalų: Irenai Adamonytei, Janytei Adamonytei, Irenai Valkauskienei, Lindai Blauzdžiūnaitei-Greenspoon, Marijai Morkūnienei, Elvyrai Krasowski ir Janinai Adamonienei, kuri taip gražiai padėjo virtuvėje dalinant maistą. Visa buvo atlikta laiku, ramiai ir tvarkingai.

Padėka Marijai Maltienei už talką prie loterijos, o J. Lukoševičiui už bilietų tvarkymą - svečių priėmimą.

Visus dirbusius ir prisidėjusius prie renginio pavedame Palaimintojo Jurgio Matulaičio globai. Visus teuztaria pas Viešpatį. Visų mūsų reikalai ir planai šakoti, esame reikalingi dangaus pagalbos. Seselės liekame dėkingos maldos ir darbo vienybėje už visus ir su visais. Jei kas liko neprisiminta - atsiprašome. Žmogiškas ribotumas, o Dievas geras be ribų ir už viską atlygins. "Ką darėte vienam iš mažiausių brolių - man padarėte".

Marijos Nekalto Prasiidėjimo

Seserys, Montreale Skyrius

Sesuo M. Palmira

toronto

"NEPRIKL AUSOMOS LIETUVOS" Spaudos Vakaras Toronte Lietuvių Namuose. Iš kairės: L. Norvaiša - Girinis, Rėmėjų Būrelio pirmininkas, muz. Leokadija Kanovičienė, sol. Vaclovas Verikaitis ir "NL" administratorius Augustinas Mylė, skaito "NL" redakcijos sveikinimą.

ottawa

● Š.m. spalio mėn. 25 d. įvykęs metinis KLB Ottawos Apylinkės narių susirinkimas, tarp kitų reikalų, išsirinko ir naujos sudėties Apylinkės Valdybą. Į ją įeina: RŪTA DANAITYTĖ, RASA JURKUTĖ, KRISTINA POVILONYTĖ, RITA RUDAITYTĖ, VLADAS GRIŪNAS ir PETRAS JURGUTIS. Pareigomis pasiskirstys susirinkę į pirmą jį posėdį.

Naujosios Revizijos Komisijos sastatas: VYTAS BALSEVIČIUS, GENIUS PROCUTA ir JUOZAS VERBYLA.

Valdybos išdas turi virš \$1500. Susirinkimui pirminavo Kazimieras Gudžiūnas,

o sekretorium buvo Vytas Balsevičius. Lietuviškos veiklos įvairūs padaliniai padarė pranešimus apie savąją veiklą.

● Pagal spaudoje pasirodžiusią žinutę, KANADOS LIETUVIŲ FONDAS ruošiasi paminėti savąją 25 metų veiklos sukaktį. Šis FONDAS buvo įsteigtas kaip tik O t t a w o j e LB Krašto Tarybos suvažiavimo metu 1962 m. rugsėjo mėn. 16 dieną.

To Fondo Organizacinio Komiteto p-kas V. IGNAITIS tuojau pat pakvietė ALBINĄ PAŠKEVIČIŲ būti Fondo Įgaliotiniu Ottawos apylinkėi. Įgaliotinis tas pareigas tebeina iki šiol.

Šiek tiek statistinių žinių:

1. Apylinkės ribose gyvenančių tautiečių skaičius - apie 200 asmenų. Didžiausią sūeigą atsilankančiųjų skaičius yra buvęs apie 80 asmenų.

2. Įstojusių į Fondą narių ar įrašytų mirusiųjų vardų, įamžinant jų atminimą yra 61 narys (apie 30%).

3. Per visą šį laiką sukaupta Fondan % 22.585. Vidurkis vienam asmeniui yra apie \$ 110.

4. Didžiausias įnašas tenka Bendrajam Ottawos lietuvių įnašui - \$ 9.400. Jį atstovauja APYLINKĖS VALDYBA, tačiau šiam įnašui iš s a v o k a s o s nėra n i e k o davusi. Jį sukaupia FONDO Įgaliotinio pastangos, talkinant jautrios širdies tautiečiams.

5. Didžiausi pavienių asmenų įnašai yra: Veronikos ir dr. V. KUBILIŲ, Alės ir Albino PAŠKEVIČIŲ ir Onos ir Juozo LEVERIŲ (\$1150,- \$900,- \$700).

6. Iš organizacijų įrašytų Fondo nariais yra: OTTAWOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, Dr. VINCO KUDIRKOS LITUANISTINĖ MOKYKLA, LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS, PLIAS Ottawos Skyrius ir Ottawos Mergaičių Dainos vienetas RAMUNĖLĖS. Daugumos jų įnašai sukaupiti vien tik FONDO Įgaliotinio pastangų dėka.

7. Vidutinis metinis vidurkis, sukaupiant įnašus yra apie \$ 950.

8. Didžiausias metinis įnašas buvo gautas 1982 m. - \$ 1.800, mažiausias - 1964 m. pradžioje - \$ 100.

9. Į FONDO pirmųjų skaičių (pirmąjį šimtą narių) iš Ottawos yra įstoję 6 nariai.

10. Pirmieji nariai: Nr. 17 - JURKUS Algis ir Nr. 20 - Alė ir Albinas PAŠKEVIČIAI.

11. FONDO tradicija yra virtusios kas met spalio mėnesį laikomos pamaldos už mirusius šios Apylinkės Fondo narius ir už įrašydin-

P A D E K A

Toronto "N.Lietuvos" Rėmėjų Būrelis reiškia nuoširdžią padėką visiems darbu ir pareigomis prisidėjusiems prie laikraščio leidimo paramos: Sol. V. Verikaitiui, jo auka - koncerto honoraras; E. Stepaitytei ir L. Pocienei - už rūpestingą finansinę talką; B. Pr. Jankauskų šeimai - gražiai ir tvarkingai suorganizuotą loteriją; D.T. Renkauskų šeimai - už rūpestingą darbą parūpinant per Leoną Kirkilių renginio baliui reikalingus vaisvandenis; Leonui Kirkiliui - už dovanotus vaisvandenis. Toronto "NL" Rėmėjų Būrelis

"NEPRIKL AUSOMOS LIETUVOS" VAKARO LOTERIJAI AUKOJUSIŲ SĄRAŠAS

A.Br. Petrila, A. Braziukaitis, V.B. Petraitis, T.D. Renkauskas, B.P. Jankauskas, A. Statulevičius, V. Karnešlavičius, A. Padolskis, V. Katelė, J. Žadeikis, N. Adams, H. Chvedukas, p. Šilandžiūnienė, St. Varanka, Z. Revas, A. Sukauskas, O. Delkus, B. Jackus, J.V. Šimkus, W.S. Kuzmas, G. Adomaitienė, L. Mačionienė, J. Paškevičius, L. Adamavičius, M. Račys, J. Antanaitis, A. Milvydas, J. Cicėnas, "ASTRA MEAT PRODUCTS", S. Jurgelis, S. Jakubaitis, T. Stanulis, V. Kulnys, "MARGIS" vaistinė, G.B. Bijūnas.

Visiems "NL" loterijai aukojusiems nuoširdus AČIŲ, - Toronto "NL" Rėmėjų Būrelis

tus mirusiuosius, įamžinant jų atminimą.

12. Perspektyvos atečiai: dar kol kas netenka nusiiminti. Šiandieną juk jau kiekvienam iš mūsų LIETUVIŲ FONDAS, jo tikslai ir nauda LIETUVIŠKAJAI BENDRUOMENEI yra gerai žinomi. Reikia tik, kad

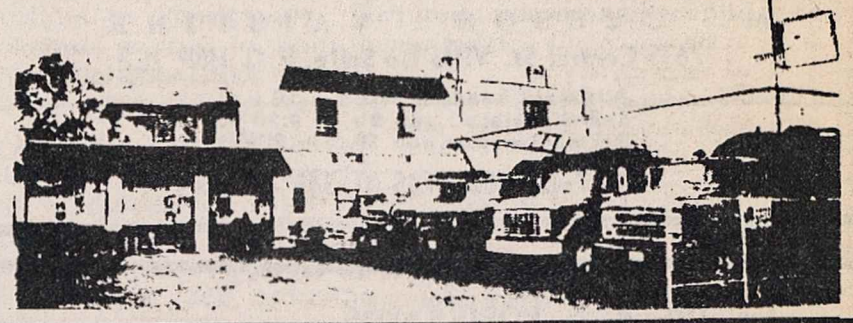
kiekvienas mūsų asmeniškai pagalvotų apie save, ar jkis gali tapti FONDO nariu, ar jam privalu jungtis į bendrąjį darbą?

Liūdna ir graudu būtų išnykti, anot poeto žodžių kaip d ū m u i, nepalikus pėdsakų, kad lietuvių esi buvęs. Albinas Vilniškis

GUY RICHARD

ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av

Chateauguy, Que. Verdun, Que.,

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAUDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

PATARNAVIMAS - GREITAS IR TIKSLUS !

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kolonijų reikalais

bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

MIRUSIEJI :

• PETRAUSKIENĖ-JUZU-LAITYTĖ Elena, 81 m. amžiaus, mirė spalio 12 d. Palaidota Mount Royal kapinėse.

Liko sūnus su šeima ir kiti giminės. Užuojauta artimiesiems.

• "RŪTOS" KLUBE, lapkričio 18 d., trečiadienį, dr. Jadvyga Rimšaitė skaitys pasakaitą "GYVENIMAS EGIPTE PRIEŠ 5.000 METŲ".

Taip pat bus rodomos skaidrės. Klubo nariai ir svečiai kviečiami gausiai dalyvauti.

• RŪTOS KLUBO bazare spalio 24-25 d.d.svečių tarpe matėsi sekmadienį ir Verduno meras Raymond S a v a r d, didelis lietuvių bičiulis.

• LASALLE miesto savivaldybės rinkimuose buvo perrinktas dr. Michel Leduc. Su juo dirba 12 Tarybos narių. Kiekvienas narys yra renkamas savo apylinkės gyventojų, o meras visų miesto gyventojų. Rinkimai vyksta kas keturi metai.

Taryba susirenka reguliariai į posėdžius kiekvieno mėnesio antrą ir ketvirtą pirmadienį, kiekvieną mėnesį, nuo 8 val. ryto. Šie posėdžiai yra vieši ir kiekvienas LaSalle gyventojas gali dalyvauti. Posėdžiai vyksta 55 Dupras Ave.

Taryba nusprendžia kada ir kur bus pravedama nauja gatvė, įrengtos susisiekimo šviesos, įrengti parkai ir t.t. Taryba taip pat yra atsakinga, kad miesto biudžeto pinigai būtų naudojami, kaip suplanuota ir taip pat kaip naudingiau gyventojams. Taryba patvirtina numatomas miesto departamentų išlaidas.

Tarybos narių tarpe yra ir trys asmenys itališkomis pavardėmis, vienas lenkiška pavardė, 1 angliška. Įdomu, ar neįmanoma narių tarpe turėti ir vieną lietuvių - juk jų nemaža ir nuo seno gyvena LaSalle mieste, kai ši vietovė buvo dar visai nesusitvarkiusi.

• Juozas ir Anelė KERŠIAI linksmi atšventė savo 25 metų vedybinę sukaktį giminių ir artimųjų tarpe. Po gražią dovaną gavo iš savo vaikų ir iš svečių.

• Montrealio Jūrų Šaulių Kuopa NERINGA šiemet ruošia NAUJŲ METŲ sutikimą Aušros Vartų Parapijos salėje.

Dr. Jonas MALISKA
ir
Dr. Michel WINN
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600,
Montreal, P.Q. H3G 1S5
Tel. Bus: 866-8235
Namų: 761-4675

Dr. PHILIP STULGINSKI
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, kamps 45-th Ave.,
Suite 209, Que., H8P 1N5
Tel.: 364-4658

Dr. Gaëtan BÉRARD, D.M.B.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Vieu, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel: 662-1177

M. CUSSON VAISTINE
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniai: nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniai: nuo 10 r. - 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L6
Tel.: 931-4024

Notarai
J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 1143, Sun Life Building
1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS KARIUOMENĖS

69 m. ATSTEIGIMO

PAMINĖJIMAS

1987 m. LAPKRIČIO mėn. 22 d. /sekmadienį/

Aušros Vartų parapijoje

PROGRAMOJE : 11 val. IŠKILMINGOS PAMALDOS
12 val. Minėjimo Aktas, Maž. V.R. PAUKŠTAITIS.
• Montrealio Vyrų Choras
• Užkandžiai - Kavutė

AUKA: \$5.00 ORGANIZACIJOS Kviečiamos DALYVAUTI SU VĖLIAVOMIS!
L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

Maj. V.R. Paukštaitis bus prelegentu Montrealyje, š.m. Kariuomenės šventės minėjime Montrealyje

SĖKMINGI AV PARAPIJOS TRADICINIAI PIETŲS

Lapkričio mėn. 8 d. AV Parapijos salėje vyko tradiciniai Parapijos pietūs, kuriuos atsilankė pilna salė svečių. Parapijos Komiteto p-kas A. Čepulis pasveikino atvykusius ir pakvietė juos į Piečaitį praversti Didžiąją loteriją. Traukimuose laimėjo 10 asmenų (nuo \$25 iki \$200).

Vyrų Oktetas padainavo 3 dainas ir publikai smarkiai plojant, padainavo dar vieną. Akompanavo muz. Aleksandras Stankevičius.

Stalą palaimino AV kleb kun. J. Aranauskas, SJ.

Skanių ir gausių pietų metu buvo pravesta mažoji loterija. Pietų vyr. šeiminkė M. Vaupšienė ir nuoširdžios talkininkės uoliai darbavosi, kaip ir šios loterijos darbuotojos - N. Bagdžiūnienė, E. Krasowski ir G. Balaišienė.

Baro tarnybą atliko E. Augūnas, L. Balaišis ir B. Kasperavičius. Tarnybą prie durų atliko Vl. Žitkus ir O. Augūnienė.

ŠV. ELZBIETOS DRAUGIJA RUOŠIA

PIETUS

Lapkričio 22 d. SEKMADIENĮ
po 11 val. pamaldų,

Šv. KAZIMIERO parapijos salėje

3426 Parthenais St. Montreal

• Muzika • Pietūs • Loterija

ĮĖJIMAS: \$10.00

Šv. Elzbieta D-ja

• LAIKU ATSIUNTE PRENUMERATĄ - NEAPSUNKINA - TE SAVES IR PALENGVINATE MŪSŲ DARBĄ. AČIŲ. "NL"

DĖMESIO DEŠRŲ MĖGĖJAMS!

Šviežios ir rūkytos dešros. Norintieji prašomi skambinti iš anksto. B. Jazokas, Tel.: 365-9366.
ir A. Gudas, Tel.: 769-9902.

HONEY FOR SALE!

Direct from the Beekeeper. \$1.10 per pound.
Delivery could be arranged too! Please call:
Tel.: 627-1328.

Maurice Electricque Ltée

ENTREPRENEUR ÉLECTRICIEN ELECTRICAL CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A, ALLION
LASALLE, QUE. H8P2C5

TEL: 366-5484

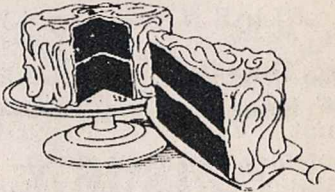
PASTATŲ KANALIZACIJOS VALYMO SPECIALISTAS (CMG)

ir VAMZDŽIŲ (PLUMBING) TVARKYMO
REGISTRUOTA ĮSTAIGA

atlieka darbus, kreipiantis į COSTA, Tel.: 733-9878

WAWEL

LENKŲ CUKRAINĖ

• Gâteaux • Biscuits
• Gâteaux au fromage
• Pain • Café
• Meilleurs beignets (Ponchik)

• Įvairūs pyragaičiai
• Spurgos
• Sausainiai
• Aguroniai ir kitokie pyragai

2524, Ontario E., Mtl 524-3348

PRISTATO VESTUVĖMS IR KITOMS PROGOMS

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė
ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

Maurice Kaplan

Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

• Didelis pasirinkimas gatavų palto
• Vasaros laiku saugojimas (Storage)
• Taisau ir remdėliuoju
• Siuvu ir patėduoju

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel.: 481-6608

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE ST. MONTREAL QUE H4E 2A8 Tel: 766-5827; 766-5830

SKYRIAI: 3907 A ROSEMONT Blvd. ir ŠV. KAZIMIERO P-ja

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAI virš \$ 23,000,000 REZERVAS virš \$ 750,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS ... 9 %	TAUPYMO - specialios 5 1/4 %
TERM. INDĖLIUS: 8 1/4 %	TAUPYMO - su gyv. dr. 5 %
1 metų..... 8 1/4 %	TAUPYMO - kasdieninės.. 4 3/4 %
180 d. - 364 d. 7 1/4 %	EINAMOS 4 1/2 %
120 d. - 179 d. ... 7 %	RRSP ir RRIF term. 9 1/4 %
60d. - 119 d. 6 3/4 %	RRSP ir RRIF taup..... 6 1/4 %
30 d. - 59 d. 6 1/2 %	

IMA UŽ:

NEKILN. TURTO nuo 10 1/2 % ASMENINĖS nuo 10 3/4 %

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. Antr. Treč.	9:00 - 3:00	-----	-----
Ketvirtadieniai	12:00 - 8:00	4:00 - 8:00	-----
Penktadieniai	10:00 - 6:00	2:00 - 6:00	-----
Sekmadieniai	10:30 - 12:30	-----	10:30 - 12:30

Vasaros sezono laiku nuo GEGUZĖS 15 d. iki SPALIO 15 d. SEKMADIENIAIS "LITAS" bus uždarytas.

RESTORANAS KOSTAS

Specialybė - "BROCHETTERIE" -

RECEPTION HALL, tinkama banketams, vedyboms ir kitiems susibūrimams. IVAIRŲS GĖRIMAI

6201 Bannantyne Ave., Verdun, P.Q., H4H 1J4.

Rezervacijai skambinti: 768-2707 arba 768-9198.

LASALLE AUTOMOBILE INC.

* Automobilių nuoma
* Naujų ir vartotų pasirinkimas
* Pardavimas
* Aptarnavimas

Dodge Chrysler
Camions Dodge Trucks

366-7818

1050 Lapierre
coin La Vérendrye

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS

PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.

Tel: 273-9181 Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

P.S. FINANCIAL SERVICES & INSURANCE

PETER SODO ir JOHN POLCARY

Profesiniai patarnavimai finansų reikalais:

* Annuities * R.R.S.P. * Life Insurance *
* Group Pension * Finansų ir mokesčių planavimas *
4999 St. Catherine St. West, Suite 450, Westmount H3Z 1T3
Tel.: 481-0311

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. HIT 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIECAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CŪTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496